Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVII., št. 5 — Ljubljana, ponedeljek 8. januarja 1934 — Cena Din 1.–

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrst à Din 2.-, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.-, večji inserati petit vrsta Din 4.-. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Naše občine pred težkimi nalogami

Občni zbor Županske zveze — Govor bana dr. Marušiča in ljubljanskega župana dr. Puca — Resolucije

Ljubljana, 8. januarja.

Na II. redni občni zbor Županske zveze se je zbralo v Ljubljani iz vseh strani banovine toliko zavednih županov in zastopnikov občin, da je bila velika dvorana Kazine nabita do zadnjega kotička. Važnega zborovanja so se udeležili tudi ban g. dr. Drago Marušič in podban g. dr. Pirkmajer, senatorji gg. dr. Fran Novak, dr. Gregorin, dr. Ravnihar in dr. Rajer ter poslanci gg. Dermelj, Koman, Krejči, Mohorič, Mravlje, Petovar, dr. Pivko, Prekoršek, Pustoslemšek, dr. Rape, Urek in Zemljič.

Otvoritev

Predsednik Županske zveze g. Babnik je otvoril II. redni občni zbor s pozdravom senatorjev in poslancev ter bana in podbana, ki so jih navzoči pozdravili z živahnim aplavzom, seveda pa tudi vse župane in zastopnike občine, ki so navzlic slabemu vremenu prišli v Ljubljano iz najoddaljenejših vasi.

V svojem govoru je omenil, da zboruje Zveza o važnih dogodkih, ki so jih doživele naše občine v preteklem letu in zato je tem bolj potrebno, da si točno začrtamo pot v bodočnost. Novi občinski zakon komasacije občin in občinske volitve, vse to pomeni popoln preokret na naših občinah in novoizvoljeni župani in občinski odborniki bodo imeli mnogo dela, da spravijo delo združenih občin v pravi tir. Županska zveza je storila v preteklem letu svojo dolžnost in pri vseh oblastih je našla mnogo razumevanja za svoje prizadevanje. Iskreno se je predsednik zahvalil obema ministroma, dr. Kramerju in Pucelju, ki sta vedno rade volje pomagala Zvezi. Zahvalil se je tudi g. banu dr. Marušiču za vso gmotno in moralno podporo, enako pa tudi podbanu dr. Pirkmajerju ter ljubljanskemu županu dr. Pucu, ki je kot podpredsednik vedno radevolje podpiral Zvezo. Končno se je zahvalil tudi vsem poslancem in senatorjem ter drugim, ki so podpirali Zvezo pri njenem delu.

Pred prehodom na dnevni red je predsednik predlagal naj se pošlje Nj. Vel. kralju vdanostna, ministrskemu predsedniku in notranjemu ministru pa pozdravni brzojavki. Predlog je bil sprejet z navdušenjem.

Govor bana dr. Marušiča

Za predsednikom se je oglasil ban g. dr. Drago Marušič ter iskreno pozdravil zborovalce. Obenem je pa izrazil zadovoljstvo, da vse navzoče preveva skrb za ljudstvo in najgloblja privrženost kralju in državi. Težke naloge imajo naši župani, saj so naše občine dobile komasacijo, a tudi kriza se še ni omilila. S složnimi močmi in z voljo do dela ter trdno nado bo mogoče premagati vse te težke naloge, saj se župani čutijo za prave sinove Jugoslavije, da ljudstvu pomagajo po vseh silah. Zato je preverjen, da bodo naše občine izšle iz teh težkih časov ter spet procvitale, zato bodo pa župani tudi lahko dajali svoj odgovor. Ko je g. ban zborovalcem poželel mnogo uspeha, je zagotovil, da bo banovina kakor doslej tudi še nadalje podpirala stremljenja občin in z župani iskala poti in sredstev, da bo ta revna zemlja uspešno upravljana in pripeljana spet k sreči in blagostanju.

Govor župana dr. Puca

Govor je bil spremljan z živahnim odobravanjem, še posebej se je pa govorniku zahvalil predsednik g. Babnik, nato je pa imel obširen govor podpredsednik Županske zveze mestni župan ljubljanski g. dr. Dinko Puc, ki je predvsem pozdravil zborovalce kot dobrodošle goste našega mesta, nato je pa izvajal, da se moramo s hvaležnostjo spominjati petletnice 6. januarja 1929, ki pomeni pravi blagoslov za vso državo. Narodno in državno edinstvo je v teh letih ostalo izven diskusije in premagana so vsa nasprotna stališča. Kralj je s svojim velikim činom pretrgal vse strankarske strasti, ki so se umirile, vendar pa še ni popolnega uspeha v tem pogledu, ker strasti še niso povsod izginile. Naša dolžnost je, da se ne povrnemo v kaos pred 6. januarjem 1929, odklanjamo pa tudi demokracijo, ki bi vodila v razmere pred tem zgodovinskim dnem, saj je demokratičnost mogoča brez strasti in smo si tudi lahko nasprotniki v marsičem, vendar pa ne smemo biti drug drugemu volk, da bi se pobijali z umazanim orožjem. (Veliko pritrjevanje.)

Kraljev korak je utrdil stališče naše države tudi v zunanjepolitičnem pogledu in neprijatelji so se morali prepričati, da so njih zlohotne nade propadle. Tudi delo diplomatov na čelu z modrim kraljem je bilo blagoslovljeno. zlasti pa pozdravljamo uspešne napore Male antante ter vlade, ki želi oživotvoriti idejo: Balkan balkanskim narodom. Zlasti nas veseli, da smo se približali sosednji Bolgariji in želimo z njo prijateljskih razmer, da bodo zavarovane naše medsebojne meje in bomo želi tudi velike gospodarske uspehe. Strinjamo se z napori prijateljske Francije za razoroževanje, ker ta stremljenja vodijo k gospodarski obnovi, zato pa tudi mi vedno poudarjamo, da smo narod miru. Ne mislimo na vojno, a eno moramo zasledovati: Več kot topovi in duh pomeni trdna in enotna volja naroda, ker edino složen narod zmaga, nesložen pa mora podleči. V srcu moramo biti vedno pripravljeni na gospodarskem, kulturnem in političnem polju, zato pa narod mora postati enota in celota v vseh pogledih.

Lani smo na tem zborovanju še zavračali poizkuse desorientacij, ki so stremele nazaj. Prav smo storili, ko smo jih zavrnili, saj so občinske volitve sijajno dokazale pravilnost našega stališča. Z volitvami smo dokazali, da se bližamo cilju in da hočemo v miru in slogi na stališču narodnega državnega edinstva in šestojanuarskega programa delati za edinstvo naroda. Vsi so dobrodošli in vse vabimo, da se nam pridružijo k temu delu, ker gre za to, da združimo vse dobre državljane.

Novi občinski zakon je podprl idejo, da je občina temelj države. Zdrava občinska uprava je predpogoj za zdravo upravo banovin in države. Pri tem pa moramo izraziti tudi željo, da bi se načela občinskega zakona izvajala tako, da bi spoznali, da se občina tudi na najvišjih mestih državne uprave smatra za temelj države. Z njo je pa združena tudi zdrava finančna uprava, kjer pa na žalost nismo dosegli vsega, kar bi želeli. V tem pogledu zahtevamo, da vlada ustvari občinam zdravo gospodarsko podlago, ker pretežka bremena brez novih virov po našem mnenju niso pravilna. Želimo pravilno organizacijo financ, da pridemo k ustaljenemu gospodarstvu in lahko napravimo načrte za občinsko gospodarstvo za več let naprej.

V težkem položaju so kmet, trgovec in obrtnik in povsod se širi brezposelnost. Vendar se pa vprašanje brezposelnosti rešuje brez trdnih načrtov. Naša banovina je sicer ustvarila bednostni fond v malem, a to še ni prava rešitev, ker je to vprašanje mogoče rešiti le z ozdravljenjem vsega gospodarstva ali pa z velikopotezno akcijo države. V veliko nadlogo so nam zlasti delomržneži, vendar pa nimamo prisilnih delavnic in podobnih zavodov, da bi se rešili delomržnežev, ki pomenijo tudi prav resno politično nevarnost. Po tujih vzorih bomo prisiljeni ustanoviti prisilne kompanije in tabore ter delavnice za delomržneže, za v resnici potrebne pa moramo preskrbeti dela z velikimi investicijami. Naša banovina teh državnih investicij ni deležna v veliki meri, saj se gradi čez 700 km železniških prog, pri nas pa prav nič, čeprav je za našo banovino vitalnega pomena zveza čez Kočevje z morjem, kakor je tudi velikega gospodarskega pomena v primeri z drugimi progami malenkostno kratka šentjanška proga. Po vsej državi se tudi grade avtomobilske ceste, edino naša banovina še ni deležna teh velikih del, čeprav je najtočnejša plačnica davkov v vsej državi. Tudi mi moramo participirati na teh velikih delih, saj naša banovina ni samo kmečka, temveč tudi že precej industrijska in je zato brezposelnost pri nas vedno hujša.

Občinsko gospodarstvo in gospodarstvo našega prebivalstva pa posebno ogroža tudi **nelikvidnost denarnih zavodov**, ki jih moramo spraviti v red. Država mora nekaj storiti, pri tem pa poudarjamo, da smo z vso odločnostjo **proti inflaciji**, temveč želimo, da nam preskrbi **več likvidnih sredstev**. Pasivnost finančne uprave v tem pogledu ni na mestu, zato pa želimo, da bi pri posvetovanju o teh zadevah **zaslišala tudi nas** in ne bi teh vprašanj več obravnavala tajno. Predlog o kliringu, ki bi spet spravil denar v obtok, je zaspal, in čuli smo samo, da je Narodna banka kupila 7 kg zlata. Naj Narodna banka dela po zgledu Francije, kjer je Narodna banka rešila državo gospodarskega propada. Odkrito moramo povedati svoje skrbi, saj mi kot predstojniki občin nosimo tudi polno odgovornost za vse, kar se zgodi. Zato želimo, da nas državna uprava tudi posluša in se ravna po naših nasvetih, ki so mišljeni najboljše. Kaj nam pomaga, če imajo občine idealne tajnike in uradništvo ter najlepše domove, če pa narod propada v siromaštvu?

Ko je župan g. dr. Puc ob zaključku svojega, z odobravanjem in vzkliki večkrat prekinjenega govora, naprosil bana in podbana, naj tolmačita največjo vdanost in zvestobo kralju in državi, so se mu za tehtna izvajanja zahvalili zborovalci z dolgotrajnim aplavzom, še posebej mu je pa izrekel zahvalo predsednik g. Babnik.

Tajniško poročilo

Obširno, vzorno sestavljeno tajniško poročilo je podal tajnik g. dr. Riko Fux. Iz njegovega poročila posnemamo, da je županska zveza predložila vsem merodajnim činiteljem svoje pripombe k novemu občinskemu zakonu, ki so pa bile le deloma upoštevane. Zakon je sicer enoten za vso državo, vendar pa ne odvzema posameznim občinam možnosti inicijativnega dela v lastnem okraju. Županska zveza je sodelovala tudi pri komasaciji občin, ki pomeni popoln prevrat v življenju naših občin. Prej smo imeli v naši banovini 1069 občin, zdaj jih imamo pa 377. Nihče ne more zanikati, da je bila nujno potrebna korenita izpremememba v ustroju naših občin. Občinske uprave so po večini že prevzele vodstvo združenih občin, le ponekod še niso urejene nekatere formalnosti in zato vodijo dotične občine še stare uprave. Županska zveza je priredila v preteklem letu pred volitvami 24, po volitvah pa 17 tečajev in na vseh je predaval banovinski tajnik g. Gorkič. V Zvezi ni bilo včlanjenih v preteklem letu precej občin, deloma radi nerazumevanja, deloma pa radi denarnih težkoč. Glasilo Zveze »Samouprava« je imelo lani 1321 naročnikov. Letos bo izhajala »Samouprava« dvakrat mesečno. Na članarini je prejela Zveza lani 46.784.24 Din, izdatkov je pa imela 18.112.06 Din.

V zadnjem letu so se morale občine boriti z velikimi finančnimi težkočami in imeli smo prve primere v naši banovini, da so občine zaprosile za poravnavo, oziroma da so nekatere na tem, da to store. Deloma je tudi to, da davčne uprave ne nakazujejo občinam takoj potrebnih doklad. Tozadevni zaostanki so zelo veliki in županska zveza baš zbira podatke, da opozori merodajne činitelje na težke posledice takega postopanja in da se ugotovi, zakaj doklade niso izplačane. Nujno je potrebna davčna reforma ter ureditev samoupravnih in državnih financ, potreben je pa tudi zakon o samoupravnih financah, ki edini more urediti nešteto visečih finančnih vprašanj. Če vlada ne bo ukrenila v tem pogledu vsega potrebnega, groze občinam še težji časi. Vprašanje trošarine na vino je ostalo, kakor je bilo v preteklem letu in tudi v tekočem letu ne bo v tem pogledu večjih izprememb. Hude preglavice dela občinam pobiranje trošarin, ki so zaradi nerednega plačevanja in tihotapstva tako padle, da so bile pri mnogih občinah ogrožene občinske finance. Mnogo razburjenja povzroče zlasti način pobiranja trošarine po finančni kontroli, ki mora oddajati pobrano trošarino banski upravi in ta jo šele ponavadi po dolgem času nakaže občinam. Občine žele, da bi finančna kontrola nakazovala trošarino neposredno občinam.

Mnogo skrbi povzročajo občinam dolgovi za zidanje šol, in ponekod bo morala priskočiti na pomoč banovina ali država. Umestno bi bilo, da se v finančnem zakonu za leto 1934-35 sprejme določba, da se vsi občinski računi občin dravske banovine za leta 1929 do 1931 smatrajo za rešene, če so v stvarnem pogledu v redu. Sedanje občinske uprave ne morejo popravljati grehov prejšnjih. Z uveljavljenjem novega občinskega zakona je stopilo v ospredje tudi zelo važno vprašanje občinskih uslužbencev, posebno tajnikov. Odločitev prepušča zakon banskim svetom in ban mora izdati uredbo o občinskih uslužbencih, ki jo dobimo pri nas najbrže proti koncu januarja. Temu vprašanju je treba posvetiti vso pozornost, ker je od marljivih, sposobnih in gmotno dobro preskrbljenih občinskih uslužbencev odvisen uspeh dela po občinah. Naše novoorganizirane občine čaka v bodočnosti težko delo, ki bo odvisno od delavnosti občinskih uprav. Županska zveza bo v tem pogledu stala občinam ob strani.

Resolucije

Končno je predlagal tajnik naslednje resolucije:

1. Kr. bansko upravo naprošamo, naj odredi, da finančni odddelki, ki pobirajo občinsko trošarino na vino, izplačajo pobrano občinsko trošarino direktno občinam in ne potom banske uprave.

2. Finančno direkcijo v Ljubljani naprošamo, naj odredi, da se izplačajo občinam vsi zaostanki na občinskih dokladah, v kolikor so plačani. V bodoče se naj vplačane doklade takoj nakazujejo občinam. Davčne uprave naj predlože občinam vsakega četrt leta seznam že vplačanih doklad.

3. Ugotavljamo, da so postale finančne težkoče občin dravske banovine radi velike gospodarske krize nevzdržne in zato pozivamo vse merodajne faktorje, naj upoštevajo težak položaj občin ter jih ne obremenjujejo z novimi deli.

4. Ugotavljamo, da občine le z največjo težavo plačujejo zakonito določeno stanarino in kurjavo učiteljstvu, ter pozivamo merodajne faktorje, da čimprej ukrenejo vse potrebno, da se občine razbremene teh dajatev.

5. Pozivamo kr. vlado, da čimprej predloži narodni skupščini zakon o reformi davkov in zakon o samoupravnih financah.

6. Kr. banska uprava naj čimprej ustanovi poseben sklad za sanacijo občin, ki so zašle v finančne težkoče brez lastne krivde.

7. Ministrstvo socijalne politike naj čimprej predloži Narodni skupščini zakon, s katerim se prepreči nepotrebno beračenje ter ustanove v posameznih banovinah prisilni delavski oddelki. Izenači naj se zakonodaja o preskrbi občinskih ubožcev.

8. Merodajne faktorje pozivamo naj delujejo na to, da se v finančni zakon za leto 1934-35 spreime določba, da se smatrajo občinski računi občin dravske banovine za leta 1929 do 1931 za rešene, ako so v stvarnem pogledu v redu, četudi bi priloge ne bile pravilno kolekovane ter takse in davki pravilno odvedeni.

9. Kr. bansko upravo naprošamo: a) da poskrbi za enotno označbo občinskih organov po zakonu o občinah. Danes n. pr. se piše župan načelnik, predsednik itd. b) Da izda vzorne osnutke vseh pravilnikov in statutov po zakonu o občinah in c) da izda pravilnik za izdajanje živinskih potnih listov, ker so dosedanji predpisi radi izvršene spojitve občin, nevzdržni.

Nj. Vel. kralj in kraljica zopet v Zagrebu

Nj. Vel. kralj se je včeraj vrnil z Bleda, Nj. Vel. kraljica pa je davi prispela iz Beograda

Zagreb, 8. januarja. Danes ob 9. se je pripeljala v Zagreb Nj. Vel. kraljica Marija. Prebivalstvo je že po pripravah videlo, da se pričakuje njen prihod in je hitro napolnilo trg pred postajo. Na postaji so čakali na prihod dvornega vlaka maršal dvora general Dimitrijević, minister dvora g. Antić, upravnik dvora general Vuković, adjutant Nj. Vel. kralja podpolkovnik Savić in upravnik policije g. Mihaldžič. Nekaj minut pred prihodom vlaka je prispela tudi dvorna dama ga. Tavčarjeva.

Dvorni vlak je pripeljal točno ob 9. Nj. Vel. kraljica je v spremstvu dvorne dame g. Djundjerske stopila iz vlaka in sprejela poklone prisotnih ter krasen šopek cvetlic od ge. Tavčarjeve. Nato je odšla s spremstvom v dvorno čakalnico.

Ko je zbrano občinstvo zagledalo Nj. Vel. kraljico, jo je pozdravilo z burnimi ovacijami. Nj. Vel. kraljica se je nato v avtomobilu odpeljala v dvor.

Včeraj se je vrnil z Bleda v Zagreb tudi Nj. Vel. kralj.

Ostavka francoske vlade?

Ogromen razmah bayonnskega finančnega škandala — Chautemps hoče izsiliti ostavko kompromitiranega ministra Dalamiera

Pariz, 8. jan. r. Kakor so listi že poročali, so odkrili nedavno pri mestni hranilnici v Bayonne velike poneverbe, ki jih je zagrešil ravnatelj Aleksander Stavinski. V času odkritja teh poneverb, ki so jih prvotno cenili na okrog 50 milijonov frankov, se je nahajal Stavinski na francoski rivijeri, kmalu nato pa je brez sledu izginil in ga doslej še niso izsledili. Točnejša preiskava pa je dognala, da so poneverbe mnogo večje in da ima vsa afera tudi široko politično ozadje. Kolikor se je moglo ugotoviti na podlagi dosedanje preiskave in prijav oškodovancev, presegajo poneverbe 500 milijonov frankov, to je skoraj poldrugo milijardo dinarjev. Francoske oblasti so za pobeglim Stavinskim izdale tiralico. Po zadnjih vesteh se baje skriva pri svojih znancih v Parizu in policija zatrjuje, da ga bo kmalu prijela, bodisi živega ali mrtvega.

Z odkritjem te afere pa se je pričela tudi huda politična kampanja, ki bo imela kakor vse kaže, dalekosežne posledice. V prvi vrsti napadajo gotovi pariški listi ministra za kolonije, češ da je podpiral goljufije Stavinskega in da je sokriv velikih poneverb, zaradi katerih je oškodovanih mnogo malih vlagateljev banke. Dolgotrajni razgovori, ki so se vršili zadnje dni med ministrom Dalimierom in ministrskim predsednikom Chautempsom, se spravljajo v zvezo s to afero in zatrjuje se, da je Chautemps pozval Dalimiera, naj v svrho razčiščenja te afere poda ostavko. Po poročilih današnih listov Dalimier odklanja vsako sokrivdo na aferah Stavinskega, čeprav priznava, da se je Stavinski mnogo gibal v njegovi družbi, enako pa tudi v družbi raznih drugih parlamentarcev. *Danes popoldne se bo sestal ministrski svet k izredni seji, na kateri bo obravnaval to afero. V dobro poučenih vladnih krogih zatrjujejo, da bo Chautemps na tej seji ponovno pozval Dalimiera, naj poda ostavko. Če tega ne bo hotel storiti, bo Chautemps podal predsedniku republike ostavko celokupne vlade. Verjetno je, da bo na ta način izločen iz vlade samo Dalimier.*

Veliko pozornost je vzbudila tudi vest, da je bil odstavljen predsednik policije v Parizu Chiappe, o katerem se trdi, da je bil še pred par dnevi gost Stavinskega in da je Stavinskemu izdal napačne dokumente. Chiappe se je mudil na dopustu v južni Franciji ter je bil brzojavno pozvan v Pariz. Prav tako listi hudo obremenjujejo župana mesta Bayonne Garratea, ki je bil po odredbi preiskovalnega sodnika aretiran.

Nebo se je usmililo smučarjev

Ljubljana, 8. januarja.

Ves teden so bila vremenska poročila neugodna, imeli smo pravi jug. Smučarji in prijatelji bele prirode so bili že popolnoma obupani, saj so imeli pokvarjene že novoletne praznike in vse je kazalo, da bodo šli tudi vsi upi za Tri kralje po vodi. No, pa se je v petek zjasnilo in v soboto je celo pritisnil pohleven mraz. Z Gorenjskega so prišla ugodnejša poročila in že sobotni jutranji kakor tudi opoldanski ter popoldanski vlaki so potegnili na Gorenjsko, deloma pa tudi na Dolenjsko, precejšnjo množico smučarjev. Z jutranjim Gorenjcem jih je odpotovalo 540, z opoldanskim 480, popoldne pa 260, na Dolenjsko pa zjutraj 240 in opoldne 120. V noči od sobote na nedeljo se je vreme še zboljšalo, pritisnil je občuten mraz in zato so jo ubrali še vsi tisti, ki so v soboto oklevali. Včeraj je jutranji gorenjec potegnil s seboj 500, opoldanski vlak 430, popoldne pa jih je odpotovalo 220, a na Dolenjsko zjutraj in opoldne po 200. Izredno mnogo jih je ubralo tudi v Kamnik, večje trume so naskočile Veliko planino in Krvavec, najbolj idealni torišči belega sporta.

Po vsej Gorenjski je bilo oba praznika izredno živahno. Rekord je menda odnesel novi Smučarski dom Ljubljane na Pokljuki, kjer je samo včeraj prenočilo 143 izletnikov. Na Pokljuki je bilo naravnost idealno, prvi dan so imeli 4 stopinje mraza, včeraj pa 9. Sneg je bil krasen, fin pršič.

Pravo romanje je bilo tudi na Kofce, ki so ves teden javljale ugodno vreme in idealno smuko. Smučarji niso bili prevarani, smuka je bila res izredno ugodna, v koči pa so bili precej na tesnem. Tudi iz drugih krajev so poročila o smuki in vremenu prav zadovoljiva, z dobrim obiskom sta se pohvalila Kranjska gora in Planica.

Mnogi Ljubljančani so odšli tudi v neposredno ljubljansko okolico, zlasti na Katarino in vse bližnje holme, kjer pa je bilo precej ledeno in v splošnem smuka manj ugodna. Zadovoljni so bili tudi oni, ki so jo mahnili na Rakitno, naravnost krasno vreme in idealno smuko so imeli pa včeraj tudi v Višnji gori.

Obratovodja zakrivil rudniško nesrečo v Duchcovu

Praga, 8. januarja h. Včeraj je bil na odredbo državnega tožilca aretiran in prepeljan v zapore okrožnega sodišča v Mostu obratovodja v onem oddelku rudnika »Nelson III.«, kjer se je pred dnevi pripetila znana rudniška nesreča. Obratovodja inž. Baisser je bil delničar motecke rudniške družbe in je bil pred meseci postavljen namesto obratovodje, kjer se je moral umakniti prejšnji obratovodja Čeh Vokač, ki je bil med delavstvom zelo priljubljen. Baisser je bil oni, ki je pri družbi uvedel skrajno štednjo in je dal reducirati vse one delavce, ki so odstranjevali premogov prah, iz katerega so v teku časa nastali v rudniku dušljivi plini.

Praga, 8. januarja. AA. Pogreb nesrečnih žrtev požara v Duchcovu se bo na svečan način izvršil danes.

Nesreča na morju

London, 8. januarja. AA. Na Temzi sta trčila drug v drugega dva parnika. Eden izmed njiju, »Erling Linhoe« s 1281 tonami, iz norveškega pristanišča Haugesund, se je skoraj pri priči potopil, vendar se je posadka lahko rešila na breg. Drugi parnik je vožnjo nadaljeval.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2300.96 — 2312.32, Berlin 1359.03 — 1369.83, Bruselj 796.35 — 800.29, Curih 1108.35 — 1113.85, London 186.19 — 187.89, Newyork 3619.38—3647.64, Pariz 224.18 — 225.30, Praga 170.06 — 170.92, Trst 300.35 — 302.75 (premija 28.5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.12.

INOZEMSKE BORZE.

Curih, 8. januarja. Pariz 20.223, London 16.85.—, Newyork 326.—, Bruselj 71.85, Milan 27.14, Madrid 42.57, Amsterdam 207.55, Berlin 122.95, Dunaj 57.80, Praga 15.345, Varšava 58.05, Bukarešta 3.05.

Elitni kino Matica

Danes velefilm z ljubko FRANČIŠKO GAAL

Szöke Szakall — Hussar-Puffy, Paul Hörbiger skrbijo, da se publika zabava in smeje

Škandal v Budimpešti

Predstava ob 4., predstavi ob 7¼ in 9¼ odpadeta.

Predprodaja od 11. do pol 13.

Telefon 21-24

Sokolski načelniki so zborovali

Seja zbora društvenih načelnikov na Taboru — Delovni program za leto 1934

Ljubljana, 8. januarja.

Načelništvo Sokolske župe Ljubljana je sklicalo včeraj dopoldne v lutkovni dvorani na Taboru sejo zbora društvenih načelnikov in načelnic, ki je bila izredne važnosti za nadaljne smotreno tehnično delo v sokolskih edinicah. Seje se je udeležilo po svojih delegatih 42 društev in 16 čet.

Zborovanje je otvoril župni načelnik br. Lojze Vrhovec, ki je pozdravil navzoče brate in sestre ter prešel takoj na dnevni red.

Program dela za leto 1934. V letošnjem letu čakata naše sokolstvo dve važni sokolski manifestaciji, namreč pokrajinska zleta v Sarajevu na Vidovdan in v Zagrebu v začetku avgusta. Obeh zletov se bo ljubljanska župa udeležila v častnem številu. Ker v župi ne bo večjih sokolskih prireditev, se bo vse delo posvečalo pravilni vzgoji članstva in naraščaja ter dece v sokolskih telovadnicah. Načelništvo in tehnični odbor župe sta izdala v ta namen zbirko prostih vaj in vaj na orodju, kjer se bodo vsi oddelki seznanili z osnovnimi načeli sokolske telovadbe. S tako pravilno vodeno sokolsko telovadbo bo Sokol vzgojil dobre telovadce in telovadke, predvsem pa tekmovalce, oz. tekmovalke. Sploh mora biti letošnje leto posvečeno pravilni metodi in vzgoji sokolskih pripadnikov, ne samo v tehničnem, temveč tudi v idejnem sokolskem pogledu. Poleg tega naj društva pridno vadijo tudi različne panoge iz lahkoatletike in pa plavanje. Ves ta program se bo z društvenimi načelniki predelal na okrožnih delovnih sestankih. Temeljito pojasnjeno poročilo brata načelnika je bilo soglasno sprejeto in odobreno.

Predlog za okrožne lahkoatletske tekme. Brat načelnik je nato prečital predlog tehničnega odbora za izvedbo lahkoatletskih tekem po okrožjih, ki bi obenem služile kot izbirne tekme za župne, ki bodo letos jesenj. Lahkoatletske tekme se bodo vršile samo v vrstah s 4 tekmovalci, oz. tekmovalkami. Pri župnih tekmah se bo tekmovalo samo v višjem in nižjem oddelku, znamkovalo pa se bo po predpisih Jugosl. lahkoatl. saveza. Ravno tako bodo razpisane tekme na orodju po okrožjih in sicer za višji, srednji in nižji oddelek. Točnejša navodila bo izdalo župno načelništvo, oz. tehnični odbor vsem okrožnim načelništvom.

Glede javnih telovadnih nastopov društev in čet je izdalo župno načelništvo poseben pravilnik, ki bo predložen v odobritev tudi župni glavni skupščini. Pravilnik je prav posrečeno sestavljen ter je samo želja, da bi vsi naši nastopi tako uspeli kot jih predvideva pravilnik. Zborovalci so predloženi pravilnik soglasno sprejeli in odobrili.

Pri volitvah novega načelništva so bili za leto 1934 soglasno izvoljeni: načelnik br. Lojze Vrhovec, Ljublj. Sokol, prvi podnačelnik br. Ivan Prosenc, Sokol I Tabor, drugi podnačelnik br. Jože Zalokar, Ljubljanica-Šiška, za načelnico sestra Silva Boltauzerjeva, Ljublj. Sokol, prva podnačelnica sestra Marta Podpacova, Sokol I Tabor, druga podnačelnica sestra Ada Kuharjeva, Ljublj. Sokol.

Pri slučajnostih so se obravnavale še nekatere interne sokolske tehnične zadeve, nakar je brat načelnik zaključil uspelo sokolsko zborovanje. Popoldne se je vršila na Taboru predelava prostih vaj za člane in članice ob prav lepi udeležbi.

Prosvetni večer viškega Sokola

Vič, 8. januarja.

Agilni prosvetni odbor viškega Sokola, ki nam je v lanski sezoni priredil že več lepih prosvetnih in družabnih prireditev, nas je v soboto prijetno iznenadil s prav posrečenim prosvetnim večerom, ki je privabil številno občinstvo v sokolsko dvorano. Društveni prosvetar br. Rudi Marinčič je uvodoma pozdravil navzoče, posebej pa predavatelja prof. br. Vojka Struklja in operno pevko prof. sestro Mileno Verbičevo, ki se vselej radevolje odzove vabilu viškega Sokola.

Predavatelj prof. Strukelj je imel prav posrečeno predavanje »Jugoslovenski Jadran, njegov pomen za naše narodno gospodarstvo.« Najprej nas je seznanil z geografskim položajem našega sinjega Jadrana, nato pa v preglednem zgodovinskem oziru. Kakor je bratom Poljakom Gdinija sveta, tako nam mora biti tudi naš Jadran svet ter ga moramo braniti in čuvati pred imperijalizmom naših nasprotnikov. Pesniško nam je očrtal krasote našega morja ob solnčnem vzhodu in zatonu. Neizmerne važnosti je za nas tudi tujski promet, ki se z vsakim letom stalno dviga. Po statistiki za leto 1930 je posetilo naš Jadran nad 130.000 ljudi, med njimi nad 50% inozemcev, ki ne morejo prehvaliti krasot našega Jadrana. Velike važnosti je tudi brodarstvo in pa pomorska trgovina. Nato je predavatelj temeljito pojasnil tudi umetnine v Dalmaciji, ki izvirajo iz najstarejše dobe, ko so pri nas gospodovali še Rimljani in drugi narodi. Zlasti v Dalmaciji so arheologi odkrili razne zgodovinske umetnine, arhitektonska dela, kipe itd., zato ni čudno, da se hočejo naši neprijatelji onstran Jadrana polastiti te krasne jugoslovenske zemlje. Ob zaključku svojega predavanja je brat predavatelj pozival navzoče, naj povsod propagirajo za naš ponosni sinji Jadran. Sledila je serija skioptičnih slik, ki so nam pokazale vse krasote jadranske obale, otokov in mest. Občinstvo je nagradilo predavatelja s toplim odobravanjem.

Prof. Struklju se je zahvalil prosvetar br. Marinčič, nakar je nastopila, burno pozdravljena, operna pevka sestra Milena Verbičeva. S svojim krasnim mezzosopranom nam je zapela Štritofovo »Pa kaj to more biti«, Hatzejevo »Majko« in Lajovičeve »Bujne vetre v polju«. Med viharnimi ovacijami je morala dodati še arijo iz opere »Carmen«, nakar ji je bil poklonjen lep lonček svežih ciklam. Pri klavirju, ki pa je za spremljevo je solopevcev in pevk neprimeren in skrajno slab, je sestro Verbičevo diskretno spremljal prof. Rančigaj. Po oficijelnem sporedu je sledil s sodelovanjem sokolskega orkestra in pevskega zbora prijeten družabni večer v zadovoljstvo vseh posetnikov. Takih večerov si želimo še več, agilnemu prosvetnemu odboru viškega Sokola pa naše priznanje. Zdravo!

J. H.

Skupščina Sokola v Laškem

V petek 5. t. m. je imelo laško Sokolsko društvo svojo redno letno skupščino, ki je bila obenem prva skupščina v lastnem domu. Že to dejstvo samo je privabilo številno članstvo sokolske družine na zborovanje, ki ga je otvoril društveni starosta br. dr. Rošem, spominjajoč se predvsem onih preminulih bratov, ki so stali ob zibelki laškega Sokola. Opozarjajoč na krasen dom je pozival br. starosta vse brate in sestre k neumornemu sokolskemu delu. Sokol v Laškem ima zdaj lasten dom, dočim je bilo doslej sokolsko delovanje ovirano, ker niso imeli lastnega torišča za razvoj sokolskega dela in sokolskih idej.

Iz referatov posameznih funkcijonarjev smo povzeli, da so vsi odseki storili v polni meri svojo dolžnost, čeprav je bilo posvečeno glavno delo zgraditvi doma. Koliko žrtev, truda in požrtvovalnosti je bilo treba, da je zaplapolala raz dovršene stavbe državna trobojnica, smo posneli iz referata predsednika gradbenega odseka. Delo je končano! Zato so pa tudi vsi govorniki apelirali na članstvo in naraščajnike, da se zavedajoč teh žrtev posvete z vsemi fizičnimi in duševnimi silami idejnemu sokolskemu delu in grade dalje na veličini sokolske ideje in države.

Da se olajša delo br. blagajniku, ki ga čakajo — kljub temu, da je dom dograjen — še težke naloge, je bilo sklenjeno koncentrirati denarni promet v glavni društveni blagajni, dočim se blagajne posameznih odsekov opuste. Iz istega razloga je bil sprejet tudi predlog glede ustanovitve gospodarskega odseka, ki bo vodil celokupno gospodarstvo ter stavil potrebne predloge društveni upravi.

Člani so bili opozorjeni, da je za vsakega do 26 let telovadba obvezna, obenem je bilo pa sklenjeno uvesti telovadne ure tudi za starejše člane.

Nadalje se je sklenilo vzidati v vestibilu spominsko ploščo, ki naj oznanja še poznim rodovom, da je bil zgrajen ta dom v letih 1932/33 pod društvenim starostom br. dr. Rošem.

Pri volitvah so bili izvoljeni v društveno upravo skoraj brez izjeme dosedanji funkcijonarji. Število odborniških mest pa se je povišalo — glede na novo ustanovljeni gospodarski odsek — na 10.

Po izčrpanem dnevnem redu in referatih, ki so vsi jasno pričali, kako ogromno delo je opravila upava v zaključenem poslovnem letu, je br. starosta zaključil zborovanje z bodrilom na delo za Sokola, narod in državo.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.
Torek, 9. januarja: Zaprto.
Sreda, 10. januarja: Sonjkin in njegova sreča. Red B.
Četrtek, 11. januarja: Komedija zmešnjav. Red Četrtek.
Petek, 12. januaja: Ob 15. uri Cvrček za pečjo. Dijaška predstava. Cene od 5 do 14 Din.

*

Prihodnja dijaška predstava v ljubljanski drami bo v petek, dne 12. t. m. ob 15. uri popoldne. Uprizori se drama Cvrček za pečjo po globoko znižanih cenah od 6 do 15 Din za sedeže.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 8. januarja: Zaprto.
Torek, 9. januarja: Zaprto.
Sreda, 10. januarja: Tičar. Red Sreda.
Četrtek, 11. januarja: Boheme. Red C.
Petek, 12. januarja: Zaprto.

*

Ljubljanska opera pripravlja uprizoritev opere Jenufa, ki je poleg Prodane neveste brez dvoma najmočnejše in najboljše delo vse češke operne literature. Premiera bo v soboto, dne 13. t. m.

Resnično življenje.

— Moj oče je že mnogim ljudem pomagal, da vidijo stvari take, kakor so v resnici.

— Kaj je filozof?

— Ne, optik, prodaja očala.

Gostovanje in nova komedija

Gostovanje Mimi Balkanske in Anite Mezetove — Gospod Sonjkin in njegova sreča

Ljubljana, 8. januarja.

Gospodični Anita Mezetova in Sokova sta nastopili v soboto popoldne drugič v »Bohemi«, prva z močnejšim izrazom v dramatičnih prizorih, druga pa je pokazala večjo silo v glasu, a zato manjšo zanesljivost v ritmiki. Vsekakor je treba Sokovi še mnogo učenja v petju in zlasti v igri, preden nastopi iznova.

Gdč. Mezetova, ki se vrača na Dunaj, bo morala po dobljenih izkušnjah usmeriti svoj študij na dramatičnost opernega petja, na izdelanje kontrastov med lirskimi in dramatičnimi prizori partij in na popolno jasnost v izgovarjanju besedila. V igri je že danes zadovoljivo svobodna in ker jo odlikujeta temperament in čustvo, ni dvoma, da nedostatke z rutino naglo odstrani. Žela je mnogo priznanja in publika jo je opetovano pozvala pred zastor. Predstava je bila vobče prav animirana. Zlasti gosp. Gostič v partiji Rudolfa je občinstvo s svojim toplim petjem (zlasti arijo v 1. dej. je podal odlično) navduševal in imel resnično prav srečen dan. Živahnost in humornost bohemienov, na čelu jim g. Betetto s svojim filozofom in vzorno izvajano arijo v zadnjem dejanju, je zmagovita, in gre priznanje gg. Primožiču, tudi kot režiserju, Janku in hišnemu gospodarju Zupanu. Da gdč. Mezetova ni izgubila mirnosti, ko ji je Mussetta pozabila prinesti muf, je dokaz, da si zna v zadregi pomagati in da bo kmalu na odru kakor doma.

Skratka, gostovanje gdč. Mezetove, naše vrle pevke prelepega glasu, nas je potrdilo v nadah, ki jih gojimo za njeno bodočnost. Žal, da je njen nastop v partiji Nedde (Glumači) zaradi negativnega odgovora g. Rijavca, ki bi naj pel Turida, moral odpasti.

V drami so imeli zopet novost, in sicer tridejansko komedijo iz ruskega židovskega življenja, »Gospod Sonjkin in njegova sreča«, spisal S. Juškijević, režiral g. prof. O. Šest. Glavno moško vlogo Sonjkina, bednega uradnika, ki postane milijonar in od nenadne sreče zblazni, je prav fino igral g. Daneš, njegovo ženo zelo naravno ga. M. Danilova, mater ga. Rakarjeva, a sorodnico ga. Nablocka, krasno individualizirane in zanimive vloge, vse podajane živo in prisrčno. Močan tip je podala z izvrstno masko ga. Nablocka, odlična karakterizatorka; zelo simpatično Puzisa g. Jan, ki je v slikanju dobrih značajev vselej toplo naraven, še štiri zanimive epizodne tipe pa gg. Lipah, Potokar, Bratina in Gabrijelčičeva. G. Daneš je zlasti lepo in verjetno izvajal prehod v blaznost in tragično svojo komičnost; psihološko logična kreacija. G. Jan se je pokazal v novi, morda svoji močnejši luči in nas razveselil z ustvaritvijo, ki kaže njegovo mnogostranost.

Komedija, polna notranjega dejanja in brez zunanjih senzacij, je učinkovala prisrčno; v dejanje pa se je treba poglobiti, da človek razume tragedijo morjene duše blagega slabiča, sanjarja, ki ga sreča ubije. Literarna stvarca psiholoških fines.

Menda pa so naši ljudje že vnaprej zaslutili, da se jim ponuja dobra komedija in so — izostali. Zanje so pač le »Kumare«!

Čudno je, da ni bilo pričakovanega odziva, ko se jim je nudila prvovrstna senzacija: nastop bolgarske operetne dive ge. Mimi Balkanske. V Zagrebu je imela 6 razprodanih hiš, blagajna se zvečer sploh ni odpirala, ker so bile razgrabljene vstopnice že prejšnje dneve, in zdaj se dama zopet vrača tja za nove nastope. Pri nas pa niti dva večera ni bilo gledališče polno. Ali je bilo krivo nezaupanje do juga ali pa so bile vzrok višje cene vstopnic?

Gotovo je ga. Mimi Balkanska šarmantna igralka idealne zunanjosti, vročega temperamenta, elegantna pojava in mojstrca prekrasnih modnih toalet. V teh ozirih je bila na višku in je žela tako v damskih kakor moških krogih uprav navdušeno občudovanje. Očividno je tudi izvrstna, sila elastična, naravnost kabaretsko smela plesalka.

V petju in dialogu pa ima svoj stil, ki je zelo drastičen in morda na južnem Balkanu priljubljen. Pri nas zahtevamo tudi v operetj uglajenost v petju in govorici. Nekontrolirana eksplozivnost nam ne prija. Dame ima v glasu mezzosopranski, v govorici celo altovski značaj; zato se višinam izogiblje, jih postavlja nižje, a gotove pevske točke sploh izpušča. Dramatične prizore v prozi izraža neredko preostro in neumirjeno.

Skratka, zrela operetna rutinerka velikega osebnega čara, a za naš okus premajhne pevske in govorne kulture.

Kakor bolgarski tenor g. Rajčev nam je bila bolgarska pevka ga. Balkanska zelo dobrodošel gost: spoznajmo in ljubimo se! In pa da vidimo, kaj sami znamo in imamo... oziroma ne znamo in nimamo...

Fr. G.

Tudi Višnja gora se drami

Občni zbor Tujskoprometnega in olepševalnega društva ter krajevnega odbora »Krke«

Višnja gora, 7. januarja.

Današnji dan pomeni važen mejnik v napredku doslej tako zapostavljene in pozabljene Višnje gore in njene okolice. Imeli smo občna zbora dveh društev, Tujsko prometnega in olepševalnega ter krajevnega odbora »Krke«. Oba občna zbora sta se vršila v prostorih znane gostilne A. Škufca in pokazala sta, da se tudi naše mesto s svojo okolico drami iz tipične dolenjske zaspanosti in stopa med one kraje, ki so že spoznali, da se morajo v delu za svoje blagostanje zanašati v prvi vrsti na lastne moči. Udeležba na obeh občnih zborih je bila izredno lepa.

Najprej je polagalo račune o delovanju v preteklem letu Tujsko prometno in olepševalno društvo. Zborovanje je otvoril in vodil marljivi društveni predsednik javni notar g. dr. Beno Pehani, ki je najprej prisrčno pozdravil predsednika centralnega odbora »Krke« g. dr. Milana Perka in poročevalca »Slovenskega Naroda«, zahvaljujoč se jima za pozornost. Potem je podal kratko predsedniško poročilo, ki je v njem omenjal, da je prevzel vodstvo društva v najneugodnejših razmerah, da je naletelo društvo v svojem delovanju na mnoge, deloma žal nepremagljive ovire, vendar je pa storilo vse, kar je bilo v danih prilikah mogoče. Društvo je poskrbelo, da je dobila okolica kolodvora luči, da so pota v okolico Višnje gore deloma že markirana, da so bile popravila nujno potrebne ceste in pota popravljena in da se je odplačala dobra polovica dolga. Toplo zahvalo je izrekel bivšemu županu Višnje gore g. Bregarju, ki je bil društvu zelo naklonjen in je pokazal za njegovo prizadevanje polno razumevanja. Izrazil je trdno upanje, da bo lahko društvo na čelu z novim odborom še z večjim uspehom delovalo, ker so zdaj združene okoliške občine z višnjegorsko v eno močno upravno celoto. V zvezi s tem je izrazil svoje prepričanje, da bo našlo društvo tudi v županu združene občine g. Jožetu Erjavcu vnetega podpornika in inicijativnega sotrudnika. Končno je naslovil na zborovalce in na vse prebivalce Višnje gore ter okolice zelo umesten apel, naj se končno že napravi konec medsebojnim razprtijam, malenkostnim osebnim računom in intrigam, ker se drugače ne bo dalo delati.

Tajniško in blagajniško poročilo je podal agilni tajnik g. Franc Dolenc, ki je poročal, da je moral po odstopu blagajničarke ge. Hötzel-Lehrmannove prevzeti tudi bagajniške posle. Društvo je imelo okrog 8500 Din dohodkov in nekaj več izdatkov, tako da zaključuje poslovno leto z neznatnim primanjkljajem, ki bo pa kmalu pokrit. Ker je bil obenem tudi blagajnik, odnosno tajnik krajevnega odbora »Krke«, se je vodila blagajna kar skupno. Dr. Perko je pojasnil zborovalcem, da se morata voditi blagajni obeh društev ločeno, obenem je pa sprožil vprašanje ali bi ne kazalo združiti obeh društev tako, da bi se Tujsko prometno in olepševalno društvo razpustilo in članici pridružili krajevnemu odboru »Krke«. Sklenjeno je bilo, naj delujeta društvi tudi v bodoče ločeno, odbora naj pa proučita morebitno potrebo in možnosti združitve.

Sledile so volitve in je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Predsednik odvetnik dr. Gojmir Tominšek, podpredsednik Ivan Zupančič, posestnik v Zavrtačah, člani odbora pa Frenk Turk, Franc Dežman, Fran Groznik, notar dr. Beno Pehani, župan Jože Erjavec, župnik Franc Vidmar, Alojz Zupančič, Ivan Bašar, Jože Novljan s Peščenjeka, Stane Zajc s Pristave, Jože Zupančič in Jože Erjavec iz Križke vasi ter Alojzij Miklavčič iz Nove vasi. Novi odbor je sestavljen tako, da so primerno upoštevane tudi okoliške vasi, kar je najboljše jamstvo, da bo lahko uspešno delal.

Sledil je takoj občni zbor krajevnega odbora »Krke«, ki ga je tudi otvoril in vodil kot predsednik notar g. dr. Pehani. Predsedniško poročilo je odpadlo, ker je bilo zapopadeno večinoma že v poročilu o delovanju Tujsko prometnega in olepševalnega društva, enako tudi tajniško in blagajniško poročilo. K besedi se je oglasil predsednik centralnega odbora »Krke« g. dr. M. Perko, ki se je kratko pomudil pri programu in ciljih »Krke« ter omenil, da bo v kratkem ustanovljenih šest novih krajevnih odborov, in sicer na pobudo iz dotičnih krajev samih. Cilji »Krke« so plemeniti, program se izvaja točno, z dosedanjimi uspehi smo lahko glede na splošne težke razmere zadovoljni, čaka nas pa še mnogo važnih nalog in podrobnega dela. Za dosego vseh ciljev je treba časa, zlasti je pa treba pošteno prijeti za delo, kajti samo delo, ustvarjajoče, nesebično delo nas bo rešilo iz sedanjih razdrapanih razmer.

Toplo sprejetim, vzpodbujajočim besedam g. dr. Perka so sledile volitve in je bil soglasno izvoljen za predsednika učitelj Edmund Turnher, za podpredsednika Matej Halmer, za tajnika notar dr. Beno Pehani, za blagajnika Franc Dolenc, za člane odbora pa Franc Groznik, Srečko Erjavec, Mihael Omahen, Lojze Vidmar in posestnik iz Zavrtač Peter Zaviršek.

S tem sta bila oba občna zbora zaključena in zborovalci so se razšli v trdnem prepričanju, da bosta delovali obe društvi z novimi močmi in še večjo vnemo, kakor doslej. Dosedanjemu predsedniku obeh društev notarju g. dr. Pehaniju je bila izrečena iskrena zahvala in priznanje, da je s tako globokim razumevanjem ostal v odborih obeh društev ter izjavil, da bo z največjim veseljem in požrtvovalnostjo tudi vbodoče delal za skupnost. Na pobudo g. dr. Perka je bilo sklenjeno, da priredita obe društvi v kratkem v Višnji gori veliko smučarsko veselico, ki bo prva prireditev te vrste pri nas. Želimo, da bi delo obeh društev pod novim vodstvom obrodilo čim več sadov.

Pravoslavni in evangeličani

Ljubljana, 8. januarja.

V mestu Ljubljani imamo tudi že od Trubarjevih časov več evangeličanov, saj vemo, da je bila v reformaciji velika večina Slovenije protestantska. Zaradi strašnega preganjanja se je njih število skrčilo na minimum, ker so vse pregnali iz dežele, a šele v minulem stoletju se je število evangeličanov pri nas spet pomnožilo. Mnogo več je pa v našem mestu pravoslavnih, ki so kmalu po prevratu ustanovili tudi svojo cerkveno občino.

Pravoslavna cerkvena občina ljubljanska obsega vso nekdanjo deželo Kranjsko, kar je ostalo v mejah naše države. Brez vojakov šteje danes že 1500 duš, pač so pa v to število vštete tudi oficirske družine.

Najvažnejši dogodek minulega leta je dozidava nove veličastne cerkve sv. Cirila in Metoda v Trubarjevem parku. Cerkev je v surovem stanju gotova in pokrita, a popolnoma dodelana bo letošnje leto, če bo dosti sredstev. Ker so se Ljubljančani z darovi za pravoslavni hram odlično izkazali, zato smo preverjeni, da bodo odslej še z večjo vnemo podpirali dovršitev cerkve. Važen dogodek v življenju pravoslavne cerkvene občine so bili obiski metropolita g. Dositeja. Že meseca avgusta si je visoki pravoslavni cerkveni dostojanstvenik neslužbeno ogledal naše kraje, zlasti pa Ljubljano in Gorenjsko, nato je pa meseca novembra obiskal Ljubljano tudi uradno ter je bil povsod sprejet z največjimi častmi.

V pravoslavni kapeli sv. Nikolaja v Mišičevi vojašnici je bilo krščenih 28 otrok, ki je bilo med njimi kar 17 krepkih fantov, a tudi vse deklice so bile zdrave. Porok je bilo 13, kar znači, da pravoslavne poroke v našem mestu zadnje čase padajo. Kar se starosti novoporočenih parov tiče, ni bilo med njimi niti preveč mladih, niti zelo starih. V primeri z rojstvi je pa precej smrti, saj z večino umirajo samski vojaki. Vseh smrtnih primerov je bilo namreč 34 in vsi umrli so bili v srednjih letih, le neka žena, ki je bila naša domačinka, je dosegla 75 let. Ker v naših krajih še nimamo pravoslavnih vpokojencev, je jasno, da ne moremo imeti starih mrličev. Število pravoslavnih vernikov ljubljanske župnije je skoraj konstantno ter ne pada in tudi ne raste.

Ljubljanska evangelska cerkvena občina je že od 1. novembra 1931. brez župnika in jo upravlja celjski župnik, ki mu je od 1. aprila dodeljen vikar cand. theol. Franc Morgenthaler, rodom iz Bačke. Sedaj je v cerkvi na Gosposvetski cesti spet redna služba božja in je vpeljana tudi za otroke, kar je cerkvena občina že dolgo pogrešala. Novi vikar je na svojih popotovanjih z motornim kolesom odkril mnogo evangeličanov, tako n. pr. v Novem mestu 14 oseb in 4 šoloobvezne otroke, v Litiji 13 vernikov in dva otroka, v Kočevju 5 družin z večimi otroki, razen teh so pa otroci tudi na Bledu in na Mirni. Sedaj imajo v Kranju po dve uri verouka na teden, v Škofji Loki in v Novem mestu pa vsakih 14 dni po eno uro. V Novem mestu in v Kranju so o božiču imeli tudi božjo službo. Administrator prihaja iz Celja redno v Ljubljano in pomaga svojemu vikarju.

Krščenih je bilo v Ljubljani 6 otrok, poročenih 5 parov, a umrlo je 6 oseb, med njimi tudi en Berlinčan, ki ga je smrt dohitela na počitnicah na Bledu. V mislih imamo slovnega filmskega igralca Maksa Landaua, pozabiti pa tudi ne smemo Georga Königa iz Nürnberga, ki je postal žrtev letalske nesreče.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 8. januarja katoličani: Severin, Bogoljub, pravoslavni 26. decembra.

DANAŠNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Škandal v Budimpešti (Frančiška Gaal). Samo ob 16.

Kino Ideal: Mala pustolovka (Dolly Haas).

Kino Dvor: Morski volk.

ZKD: »Dunaj, mesto pesmi« ob 14.30 v kinu Matici.

Kino Šiška: Nekoč je živel muzikant.

Grafični prosvetni večer ob 20. v Delavski zbornici.

Čelist B. Leskovic in pianist Lipovšek koncert ob 20. v Filharmonični dvorani.

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Mr. Bahovec, Kongresni trg 12, Hočevar, Ljubljana VII, Celovška cesta 34, in Ustar, Sv. Petra cesta 78.

Izpod sita

Čudne reči se gode zadnje čase pri nas. Ne vem, ali ste že kaj slišali o številnih odjavah avtomobilov ali ne. Če še niste, vam moramo povedati, da se odjave avtomobilov tako katastrofalno množe, da kmalu ne bo nobenega avtomobila več na cesti in si bodo pešci globoko oddahnili. Lastniki avtomobilov so namreč prišli do spoznanja, da se da hoditi tudi peš, vsaj dokler ne bo zadela nog ista usoda, kakor je avtomobile. Baje se namerava naš Avtoklub korporativno vpisati v Slovensko planinsko društvo in bo odslej gojil samo turistiko. Odobravamo ta korak in veseli nas, da se vrste pešcev tako hitro množe. In kuluk bo odpadel, ker mu ne bo treba več popravljati cest. Purani, kolikor jih priženo k nam južni bratje, nam cest menda ne bodo razdejali.

Pokret naših vrlih avtomobilistov je pa vreden tudi posnemanja. Najbolje bo, da se kar vsi lotimo odjavljanja. Eni bomo odjavili tovarne in stanovanja, drugi hiše in vile, tretji trgovine in delavnice, četrti pekarne in slaščičarne, peti pa roke in glave, če jih je sploh vredno odjaviti. Ko bo vse srečno odjavljeno, skličemo vsi skupaj velik protestni shod in ustanovimo na njem obljubljeno deželo, kjer bomo vsi brez izjeme molzli krave, ki so posebnost med rogato živino, ker imajo samo vimena, gobcev pa ne.

Okraj iz živalskih rogov

V svetem mestu Tibeta Lhassi imajo čuden okraj, kjer so vse hiše zgrajene iz živalskih rogov. Za ta okraj so morali dati roge po pretežni večini voli in ovni. Ker imajo voli v Tibetu krasne bele in gladke rogove, ovni pa črne in robate, so poslopja v arhitektonskem pogledu nekaj posebnega, saj so znali graditelji roge volov in ovnov tako lepo združiti, da so nastale krasne kombinacije. Hiše imajo ostra visoka okna in ploščate strehe ter so tako lepe, da bi bilo lahko ponosno na nje vsako velemesto. Vrzeli med rogovi so zapolnjene z apnom in čeprav stoje te hiše že nad 100 let, jih zob časa še ni načel.

Ker jih dež neprestano pere, so še vedno kakor nove.

Stanovalci kar ne morejo prehvaliti teh hiš, kako so poleti hladne, pozimi pa tople. Od zunaj so hiše podobne palačam, notranja oprema je pa kaj priprosta in je v čudnem nasprotju z lepo zunanjostjo. Na glinastih tleh stoji sredi hiše velika glinasta posoda, ki nadomestuje peč. Kurijo v teh pečeh s posušenim velblodjim apnom. Vse pohištvo obstoji navadno iz kotličev in kožuhov, na katerih Tibetanci spe. Samo bogati Tibetanci, ki so spoznali lepo pohištvo pri Kitajcih, imajo lepše opremljene hiše.

V trgovini

Trgovec: Še svoj živ dan nisem videl tako lenega učenca. Stoji tu in buli tja v en dan.

Učenec: Kaj pa naj počnem, gospod šef?

— Ujemi nekaj muh in prilepi jih na reklamno muholovko. Čudno, da ti no pride nič ametnega na misel.

MED. UNIV.

dr. Ernest Hammerschmidt

specijalist za kožne in spolne bolezni ter kozmetiko

naznanja, da je otvoril svojo prakso.

Ordinira od 10—1. in od 3—5,

Tyrševa (Dunajska) cesta 1/II (Palača Ljubljanske kreditne banke)

Vsi najmodernejši zdravilni pripomočki in električne terapevtske naprave. — Uretroskopične preiskave. — Oglj. kisl. sneg. — Kozmetično zdravljenje. — Ločene čakalnice.

Dnevne vesti

— **Dražba občinskih lovišč.** Sresko načelstvo v Ljubljani razglaša, da se bodo oddajala 13. februarja ob 9. na sreskem načelstvu soba št. 9 na javni dražbi v zakup lovišča občine Brezovica (cenilna vrednost 10.000, izklicna cena 5000 Din), občine Grosuplje, območje bivše občine Slivnica (cenilna vrednost 4000 Din, izklicna cena 2000 Din) in občine Zgornja Šiška (cenilna vrednost 4000 Din, izklicna cena 2000 Din). Pri sreskem načelstvu v Laškem se bo pa oddajal 20. februarja ob 8. na javni dražbi v zakup lov občine Sv. Krištof (izklicna cena 3000 Din).

— **Razid kluba.** Sportni klub Mars v Ljubljani se je prostovoljno razšel.

— **Centrala trgovskih potnikov v Zagrebu.** Zagrebško združenje trgovskih potnikov je imelo v soboto občni zbor, ki je bilo na njem sklenjeno ustanoviti centralo trgovskih potnikov za vso državo v Zagrebu. Pobudo za to so dale organizacije trgovskih potnikov v Beogradu in Ljubljani.

— **V Beogradu odjavljenih 800 avtomobilov.** Po uradnih podatkih je odjavljenih v Beogradu že 800 avtomobilov. Le redki so svoje avtomobile registrirali.

— Krajevni šolski odbor v Teznem pri Mariboru je daroval Ciril Metodovi družbi mesto venca na grob bivšega šolskega upravitelja Antona Brumna 300 Din. Lepa hvala! 11-n

— Dražba lovišč občin Dobrunje, Rudnik in Želimlje bo 15. februarja ob 9. pri sreskem načelstvu v Ljubljani in ne 25. februarja kakor smo pomotoma poročali v četrtek.

— **Za žrtve bede v Trbovljah je zbralo** novinarsko omizje na lanskem Gregoričevem fotoamaterskem izletu v Slovenske gorice nekaj prispevkov, nekaj je pa priložil g. Gregorič sam, da smo poslali v Trbovlje 200 Din.

— **Nov grob.** Včeraj je umrl v Ljubljani v visoki starosti 82 let upokojeni vadnični učitelj g. Poniž Benedikt. Pokojni je bil simpatičen, značajen mož in radi so ga imeli vsi, ki so ga poznali. Pogreb bo danes ob 14.30 izpred mrtvaške veže, Vidovdanska cesta 9. Bodi mu lahka zemlja, težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje!

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo stanovitno, deloma oblačno in hladno vreme, ponekod sneg. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 7, v Ljubljani —1.4, iz drugih krajev pa ni poročila o stanju temperature. Davi je kazal barometer v Ljubljani 773, temperatura je znašala —5.

— **Pomladni dan v Zagrebu.** V Zagrebu so imeli včeraj krasen, skoraj pomladni dan. Solnce je toplo sijalo in okolica mesta je bila polna izletnikov. Temperatura je znašala opoldne 12 stopinj.

— **Na pokopališču si je prerezal vrat.** Na zagrebškem pokopališču si je hotel končati življenje 50-letni upokojeni železniški uradnik Anton Radulovič. Z britvijo si je prerezal vrat pa je priskočil v zadnjem hipu neki delavec, ki ga je prijel za roko in ga toliko zadržal, da se je samo močno obrezal. Prepeljali so ga v bolnico. Na grobu je pustil listek z napisom: Moje smrti je kriva žena in otroci, oni naj odgovarjajo. Mož si je hotel končati življenje na grobu svojega sina.

— **Dve nesreči.** Jože Jeras, 20letni strojnik v tobačni tovarni, je včeraj nesrečno padel in si nalomil levo nogo. — Druga žrtev nesreče je postal kurjač Valentin Jernejc, zaposlen v tovarni za klej. Doma v kuhinji je padel in se nekoliko pobil na glavi. Oba so morali prepeljati v bolnico.

Pri odebelelosti vzbuja redna zdravilna uporaba naravne **»Franz Josefove«** grenčice jako delovanje črevesa in dela telo vitko. Mnogi profesorji zapisujejo **»Franz Josefovo«** vodo tudi pri zamaščenju srca kot zelo dragoceno sredstvo, in sicer zjutraj, opoldne in zvečer tretjino čaše. **»Franz Josefova« grenčica** se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

—lj **Izobesite zastave!** Jutri bomo praznovali rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije. Vsi državni uradi in javna oblastva pa tudi zasebniki naj izobesijo državne zastave.

—lj **Živahen predpust, poln zabav se** nam obeta, saj vsak dan čitamo več prijav o najrazličnejših prireditvah, ki vsaka hoče biti najpotrebnejša in najimenitnejša. O marsikaterem plesu bi lahko sodili, da bi morda obstali tudi brez njega, vendar pa ne rečemo ničesar, ker smo navzlic taki množini zabav preverjeni, da bo tradicijonalni večer Jadranske straže, ki bo 20. t. m. v vseh prostorih hotela »Union«, imel tudi letos največji uspeh. Vsakoletni večer Jadranske straže tako slovi po Ljubljani in deželi, da nimamo niti najmanjšega dvoma o največji udeležbi iz vseh krogov na njem. Na eni strani ima namreč Jadranska straža v Ljubljani že nad 5000 članov in gotovo še tudi toliko dobrih prijateljev, da bi lahko napolnili več največjih ljubljanskih dvoran, na drugi strani nam pa prireditveni odbor pripravlja taka presenečenja, da jih bo občudoval tudi najbolj razvajeni izbirčnež. Prireditev bo predvsem tudi popolnoma demokratska in tudi ob tem času splošnega štedenja zaradi nizke vstopnine vsakemu pristopna.

—lj **Druga ofenziva zime.** Prazniki so minili s počitnicami in vremenskimi blagodati vred. Ves čas je trajalo babje leto, da smo se lahko kopali v lužah in praznovali praznike doma. Zdaj, ko je praznikov konec, se je sprevrglo tudi vreme. Smučarji, ki se udejstvujejo samo doma, se ne bodo mogli potolažiti z novo zimo, ker so imeli le ob prazničnih čas za sport. Davi se je začel ponujati sneg, ker se je nekoliko dvignila temperatura. Vendar je barometer precej visoko, zato najbrž ne bo mnogo belega blagoslova. Na ulicah imamo še stare zaloge snega, zato nismo vsi preveč navdušeni za novi sneg in tudi na magistratu niso posebno veseli nove »pošiljke«. Na Sv. Petra nasipu mečejo delavci navoženi sneg v Ljubljanico, da bo dovolj prostora za drugi sneg. Morda se bodo končno usmilili snega na Masarykovi cesti, kjer se ustavljajo avtoizvoščki in kjer je tramvajsko postajališče. Kongresni trg je odkidan, kar je treba povedati, ker pride navadno vedno nazadnje na vrsto. Kot kaže, bo še dovolj dela s snegom, vprašanje je le, kje bodo jemali denar zanj.

Dame, ki si barvajo lase, to delikatno delo zaupajo specijalistinji Olgi Gorážd, Beethovnova ul. 14 (Dunav).

—lj **Umrli** so v Ljubljani od 29. decembra do 4. januarja: Rožič Tomaž, 24 dni, sin brivskega mojstra, Vodnikova ul. 17; Žagar Apolonija, 37 let, hči čevljarja in hišarja, Vidovdanska c. 9; Habič Marija, roj. Gognavec, 90 let, vdova cerkovnika, Vidovdanska c. 9; Prelovec Franc, 78 let, sodni nadoficijal v p., Stari trg 4; Poljanec Marija, 81 let vdova podobarja, Tyrševa c. 17; Lavrič Ivo, 63 let, davčni nadupravitelj v p., Križevniška ul. 3; Šuster Leopoldina, roj. Kapelj, 63 let, vdova knjigoveza, Japljeva ul. 2; Gruden Terezija, roj. Brodnik, 62 let, žena poštnega poduradnika v p., Celovška c. 42; Jakil Kristina, roj. Faganel, 70 let, posestnica, Prisojna ul. 1; Ziegler Frančiška, 76 let, delavka tobačne tovarne v p., Vidovdanska c. 9; Šiftar Ljudmila, roj. Kancler, 27 let, žena trgovca, Apihova ul. 22; Benedik Dragotin, 72 let, nadučitelj v p. in posestnik, Hradeckega c. 44; Wriel Elizabeta, 84 let, hiralka, Poljanska c. 16; Kump Andrej, 90 let, poštni sprevodnik v p., Vidovdanska c. 9. V ljubljanski bolnici so umrli: Cuderman Urban, 73 let, kajžar, Bašelj 12 pri Kranju; Suler Marija, 69 let, žena nadučitelja v p., Brezje 9 pri Logatcu; Koprivnik Franc, 3 leta, sin delavca, Dragovško 11 pri Litiji; Sorč Josip, 45 let, posestnik, Boh. Beja 108; Ščurk Ana, 18 let, hči posestnika, Čušperg 6 pri Grosupljem; Rožanc Franc, 17 let, dninar, Sp. Dule 15 pri Krškem; Dolenc Julijana, 10 let, hči delavca, Vič 128; Novak Otmar, 65 let, polkovnik v p., Graz; Šebenik Anica, 16 let, šiviljska vajenka, Knezova ul. 28.

TAJFUN

—lj **Po naših kinematografih.** Film »Škandal v Budimpešti« je sprejelo tudi naše občinstvo z velikim zanimanjem. Ljudje se imenitno zabavajo, da toliko smeha že dolgo ni bilo. Pripravlja se nam pa že novo prijetno presenečenje, namreč film »Tajfun«, ki bomo v njem videli Japonce in njihovo življenje. Ta film je najpretresljivejša filmska drama, kar smo jih kdaj videli. V njem bomo slišali tudi japonsko glasbo. Gre za pristno japonsko vohunstvo, obenem je pa film poln krasnih prizorov iz japonskega življenja. V filmu »Tajfun« nastopa sovjetski igralec Jukišinov, poleg njega pa Liane Haid in Viktor de Kova. ZKD nam pa pripravlja za predpust zelo pester in zanimiv program. Po znižanih cenah si bodo lahko ogledali tudi siromašnejši sloji filme, ki se bodo ob njih od srca nasmejali. V petek ob 14.30 bo prva taka predstava v elitnem kinu Matici.

—lj **Predavanje o Martinu Luthru in reformaciji.** Ljubljanski klub ima jutri zvečer sestanek, ki bo na njem predaval g. Fran Terseglav ob priliki 450letnice rojstva Martina Luthra o reformaciji, njenem pomenu in usodi v zgodovini. Večer se prične ob 19.30 v prostorih Ljubljanskega kluba in člani lahko privedejo tudi svoje prijatelje.

—lj **Oficirski družabni večer.** Jutri 9. t. m. na rojstni dan Nj. Vel. kraljice Marije bo v veliki dvorani Zvezde oficirski družabni večer, ki se prične ob 21. Pozivajo se rezervni oficirji in oni, ki imajo vabila, da se večera udeleže.

—lj **Občni zbor krajevnega odbora Jadranske straže.** Krajevni odbor JS v Ljubljani obvešča vse svoje člane in prijatelje, da se bo vršil v torek dne 30. jan. 1934. ob 20. uri zvečer v prostorih restavracije Slamič tretji redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo upravnega odbora, 2. poročilo nadzornega odbora, 3. predlogi in sklepanje o absolutoriju, 4. volitev predsednika in članov upravnega in nadzornega odbora, 5. predlogi članov, 6. smernice za bodoče delo, 7. volitev delegatov za oblastno skupščino, 8. slučajnosti. Priporoča se vsem članom, naj se zanesljivo udeleže. Obenem opozarjamo članstvo in javnost da se vrši dne 20. t. m. ob 20. uri zvečer v unionski dvorani tradicijonalni »Večer Jadranske straže« s sodelovanjem narodnih noš. Vstopnice so v predprodaji po Din 10 za osebo in po Din 25 za družino treh članov in se dobe v pisarni JS na Tyrševi cesti Ia/IV. in v narodni trgovini Tičar v Šelenburgovi ul. Vstopnice v predprodaji se morejo nabaviti najkasneje do 12 ure dopoldne na dan prireditve. Pozneje nabavljene vstopnice stanejo za osebo Din 15, družinskih vstopnic pa ne bo več.

—lj **Narodnemu ženstvu sporoča** Ženska sekcija Jadranske straže, da se ji je posrečilo dobiti večje število krasnih narodnih noš iz južnih krajev, proti odškodnini Din 100 za kompletno nošo. Reflektantkinje se naj pismeno ali osebno javijo najkasneje do torka 9. t. m. dopoldne v pisarni Jadranske straže Tyrševa cesta 1a/IV.

—lj **Kuharska šola v Gostilniškem domu** bo končala svoj tečaj ob koncu meseca januarja. Priredi pa z ozirom na nove prijave nov trimesečni tečaj s početkom meseca februarja. Šola sprejme še nekaj novih udeležencev, ki naj takoj obvezno prijavijo svojo udeležbo na tajništvu. Informacije se dobe v pisarni Združenja gostilniških podjetij v Ljubljani, Privoz 11, telefon 26-75.

—lj **Akademsko starešinsko društvo »Jadran« v Ljubljani** sklicuje svoj redni letni občni zbor v nedeljo, 14. t. m. ob 10. uri dopoldne v prostorih Zveze kulturnih društev v poslopju Kazine na Kongresnem trgu. Odbor vabi gg. starešine, da se občnega zbora polnoštevilno udeleže. Opozarjamo na § 14. pravil o sklepčnosti občnega zbora. Po občnem zboru se vrši skupni prijateljski sestanek v restavraciji »Zvezda«. Odbor.

—lj **Proslava badnjaka.** Kakor vsa prejšnja leta, so tudi včeraj naši pravoslavni bratje po starem tradicijonalnem običaju proslavili badnjak. Včeraj zjutraj so odšli vojaki z vojaško godbo, s prapori in cvetjem in zelenem okrašenimi vozovi v tivolski gozd, kjer so nasekali badnjake. Dolg sprevod okrašenih vozov, avtomobilov, jezdecev, del pehote, naših stražnikov in civilistov je pa popoldne krenil iz vojašnic skozi mesto na Mirje, kjer so generalu Cukavcu izročili badnjak ter mu voščili čestit božič. Vesele proslave badnjaka po tradicijonalnih običajih so se vršile tudi po vseh vojašnicah.

Naznanilo

Predstave ob 7¼ in 9¼ v Elitnem kinu Matici danes zaradi koncerta odpadejo. Jutri normalen program z ljubko Frančiško Gaal »Škandal v Budimpešti«.

—lj **Nasproti gimnazije** v Gajevi ulici je nastalo kar čez noč smetišče. Nekdo je sesul za poln voz nesnage tik ob cesti. Sploh smatrajo nekateri Gajevo ulico najprimernejšo za odlaganje smeti, ne glede na mogočne palače Pokojninskega zavoda. Ljudem je treba dopovedati, da nezazidane parcele in nereguliране ceste niso namenjene za smetišča in ne za skladišča razne ropotije. Znano je namreč, da se najbolj postavljamo baš z Gajevo ulico zaradi nebotičnika, s smetiščem se pa ne moremo ponašati v nobeni ulici.

— **Sokol Štepanja vas** sklicuje svoj redni občni zbor na nedeljo dne 14. januarja 1934 ob 14. uri v društveni telovadnici. V sredo dne 10. januarja 1934 pa bo sestanek članstva v svrho sestave kandidatne liste za bodočo društveno upravo. Tudi ta sestanek se bo vršil v društveni telovadnici, in sicer ob pol 20. uri. Članstvo se vabi, da se polnoštevilno udeleži tako sestanka, kakor tudi občnega zbora.

—lj **Društvo »Bela Krajina«** vljudno vabi vse svoje člane in prijatelje na sestanek, ki bo v torek 9. t. m. ob 20. v restavraciji »Zvezda«. Na sporedu je predavanje g. dr. Josipa Pretnarja o planinah Južne Srbije in Črne gore, izpopolnjeno z mnogimi skioptičnimi slikami. Udeležite se predavanja vsi zanesljivo!

—lj **Poljansko cesto** in tudi tlakovane ceste, kjer grade tramvajsko krožno progo, bodo morali pretlakovati. Nova tira namreč nista položena povsod v isti višini s cestiščem. Cestišče bo torej treba ravnati po tirih. Pozimi pa seveda ne morejo tlakovati cest. Spomladi bo torej treba opraviti precej tlakovalnih del, razen na Tyrševi cesti, ki so jo tlakovali že jeseni.

—lj **Obrtniški Vajenški dom v Lipičevi ulici v Ljubljani.** Drevi ob 18.30 predavanje o temi »Kako je nastal premog«. Predava prof. Dolžan.

TAJFUN

Iz Litije

— **»Peterčkove poslednje sanje.«** Na sokolskem odru so nam priredili naši diletantje v režiji br. Bena Pečnika znano Golijevo mladinsko igro »Peterčkove poslednje sanje«. Z vso vnemo so se odrezali tudi naši najmlajši odrski umetniki. Režiser je igro opremil z novimi kulisami, prireditev pa so povzdignile tudi primerne obleke. Kronika našega sokolskega odra beleži z uprizoritvijo lep uspeh. Naše bratske čestitke i režiserju i igralskemu osobju.

— **Štiri silvestrovanja.** Letošnjega Silvestra so pričakovali pri nas na štirih krajih: najodličnejše so ga pričakali v veselem razpoloženju v litijskem Sokolskem domu, kjer so bili udeležniki presenečeni s pestrim programom. Del Litijanov se je pa pozabaval na družabnem večeru pri Frankotu, letos so pričakali novo leto prvič pri sosednjem Sokolskem društvu na Ponovičah, prav tako tudi naši »južni« sosedje v Šmartnem.

— **Skoki iz vlaka so nedovoljeni.** Zadnjič se je namenila v okolico Save pri Litiji neka mladenka, ki se je vračala domov iz savske banovine. V Zidanem mostu je pa sedla v brzovlak namestu v osebni vlak. Zmoto je opazila šele takrat, ko se je vlak pomaknil mimo Trbovelj. Zbala se je sitnosti, ker ni imela denarja za doplačilo vozne karte. Nesrečna potnica se je med vožnjo odločila za nevaren korak. V bližini postaje Save je odprla vrata in skočila iz drvečega vlaka. Zgodilo se ji sicer ni nič hudega, pač pa so jo pri skoku opazili železniški uslužbenci, ki so jo prijavili sodišču. Dekle je moralo stopiti pred sodnike ter je morala za 24 ur v sodne zapore. Prav tak primer pa se je pripetil na litijskem kolodvoru v sredo pri večernem ljubljanskem vlaku. Ko se je vlak že pomikal s postaje, so se pri nekem vagonu nenadoma odprla vrata, nakar je priletela iz vagona najprej pletena košara, za njo pa se je pognala neka mladenka. Skočila pa je s hrbtom v smeri drvečega vlaka, zato jo je seveda zavrtelo po tleh in je bila le sreča v nesreči, da se ni zavalila pod kolesje. Zatorej, previdnost!

— **Krajevni šolski odbor.** V zadnjem času smo dobili nov krajevni šolski odbor, ki ga tvorijo: župan g. Lajovic kot predsednik, šolski upravitelj g. Rostohar kot poslovodja, notar dr. Ivan Grašič pa je bil izvoljen soglasno za blagajnika. V odboru pa so še naslednji občinski odborniki: podžupan g. Vojko Šribar, g. Vidovič Gojko, g. Končar Franc ter zdravnik g. dr. Orel. Proračun izdatkov za prihodnje šolsko leto znaša 78.090 Din.

Sezono praznikov smo odrinili

Zdaj smo se okrepčali moralno in materijelno za vse leto ter lahko nastopimo novo leto z najlepšimi upi

Ljubljana, 8. januarja.

Zdaj se bomo morali zopet sprijazniti s trdo prozo po poeziji nepregledne vrste praznikov. Pol meseca smo bili praznično vznešeni in zanešeni, pol meseca so se nam lušcile z jezika same sladke in slovesne besede, izrekali smo epohalne napitnice, po katerih se mora na mah vse spremeniti, govorili smo navdušeno o idealizmu — polnih ust ter skrbeli s podvojeno skrbjo in pozornostjo za svoje telesne blagre.

Včeraj je pa bil zaključek vsega tega. Reči je treba, da je bil primerno slovesen ter dostojen. Pri nas so sploh vsi prazniki nadvse dostojni, o tem ni treba izgubljati besed. Ves teden smo si želeli srečno novo leto in se blaženi spominjali Silvestrovih večerov, v soboto in včeraj smo pa še praznovali v formi in blaženosti mnogo obetajočega prvega dne imenitnega novega leta. Zdaj smo se torej okrepčali moralno in materijalno za vse leto ter lahko nastopimo novo leto pogumno in z najlepšimi upi. Bilance smo zaključili — že zaradi tega je bil potreben poseben praznik —, začrtali smo si zopet najlepše smernice, izdelani so sijajni programi — bodočnost je pred nami in niti velikih besed ni več treba.

V soboto so prišli v deželo trije modri. (Lahko jim tudi posvetite veliko začetnico.) Prišli so v našo deželo. Toda že ob božiču so hodili po naših ulicah. Zvezda jih je vodila tudi po gostoljubnih lokalih, kdo bi ji ne sledil! Pri nas ji slede vedno vsi, če jo vidijo ali ne. Toda letos modrih nismo več sprejemali gostoljubno, menda smo se bali, da bi nas tolikšna modrost preplavila, kajti modri so se neznansko naglo množili. Zato je naše belo mesto izdalo odlok, da se modri ne smejo sprehajati po naših ulicah. Modri so se morali potuhniti. Kljub temu je pa bila sobota posvečena modrim. Kdove, če so res prišli v našo deželo. Morda so se ustrašili slavnostnega sprejema ali krize, o kateri smo toliko govorili, ko smo sklepali bilance. Toda ne govorimo o krizi, nego o zvezdi. Kdo bi tudi ne bil tako vznešen in bi ne dvignil pogleda tudi nekoliko navzgor, zlasti ob tako slovesnih dneh! Zvezde smo se pa dotaknili samo zato, da bi je kdo ne zamenjal s kakšnim sportnim kanonom ali s škilasto filmsko zvezdo. Vsi ljudje pač ne razumejo visokih besed, ne visoke poezije in ne višje matematike. Marsikdo se ne spomni na zvezdo vodnico niti ob praznику modrih. Baje imajo ljudje, narodi, skupine in menda tudi cvičkarska omizja tudi dandanes nekakšne zvezde vodnice, o čemer ni treba dvomiti in ne pripominjati, da jih vodijo za nos. Razen tega so še baje zvezde zvodnice, o čemer časopisje češče piše. In s to visoko filozofijo in poezijo smo se bavili ta dva praznika.

V soboto smo bili sicer tudi nekoliko posvetni. Sijalo je solnce nekaj minut. Promenirali smo in mešali brozgo. Na smučarstvo ni več nihče mislil. Sploh ni več nihče mislil na nič grešnega. Mislili smo na pomlad in same višje stvari. Začel se je sicer predpust, vendar sezona karnevalov, kravalov in jadranja v blaženi zakon ni še nastopila z vsemi prilastki. Razen promenade, praznovanja in požrtvovalnega dela pri pogrnjenih mizah ne preostane skoraj nič meščanu, če ne more spati brez uspavalnih sredstev. Seveda, dovolj je vedno tudi kulturnih dogodkov, ki imajo vedno pozorišče v gledališču, kjer so stopili krizi pošteno na rep. (Ne zamenjavajte repa z repertoarjem!) Do dna presunjeni smo se zopet jokali in smejali.

Včeraj nam je bilo nebo še bolj naklonjeno. Ljubljano je zalilo morje megle; naše slovite, priljubljene in poetične megle. Dopoldne je bila tako gosta, da bi se moral zaradi nje ustaviti ves promet, če bi pri nas sploh bil cestni promet. Odkar so izpregli smučarji, ni več prometa na naših ulicah. Razen tega smo pa tudi penzijonirali precej avtomobilov in motociklov. Dopoldne je kazalo, da je mesto izumrlo, da smo se zadušili v megli.

Popoldne smo se pa začeli počasi buditi. Opazili smo, da so zamrznile luže in da se je zopet začela smučarska sezona. Od ure do ure je bilo bolj živahno na ulicah. Smučarji so korakali triumfalno v Tivoli, na Grad in na Golovec. Nekateri so se zbudili zelo pozno, šele ob mraku se jim je mudilo na prosto uživat idealno smuko. Malo je snega, zato je treba izrabiti dragoceni čas in lepo priliko, kajti nihče ne ve ne dneva ne ure, kdaj bo zopet splavalo vse po vodi.

Kronist je imel lahek opravek, ker mu ni bilo treba beležiti razburljivih, ne izredno važnih in ne predpustnih kot tudi ne kulturnih dogodkov. Srečna zvezda vodnica nas je zvodila ta dneva mimo vseh skušnjav in nevarnosti do mirnega in kislega ponedeljka.

Danes senzacijonalni velefilm

MORSKI VOLK

v

Zvočnem kinu Dvor

Telefon 27-30

Senzacija, kakršne še niste videli.

Predstave ob 4., 7. in 9. uri.

Iz Celja

—c **Mestno gledališče.** Celjski igralci bodo pod vodstvom ravnatelja g. Milana Košiča uprizorili v četrtek 11. t. m. ob 20. uri v Mestnem gledališču znano vojno dramo Leonharda Franka »Karl in Ana«. Predstava bo za abonma. Neabonenti naj si takoj preskrbijo vstopnice v knjigarni K. Goričarja vdove.

—c **Za mestnega kaplana in kateheta** je imenovan g. Franc Babšek, doslej kaplan na Ljubnem.

—c **XVI. obrtniški ples,** ki ga je priredilo Slovensko obrtno društvo v Celju 6. t. m. v dvorani Ljudske posojilnice, je bil zelo dobro obiskan. Veselo, prisrčno razpoloženje je trajalo do prvih jutranjih ur.

—c **Usoden padec.** V torek se je 38-letna železničarjeva žena Frančiška Mlakarjeva na Grobelnem pri padcu na zmrzli cesti močno poškodovala desno roko v komolcu. Mlakarjeva se zdravi v celjski bolnici.

—c **Umrl** je v nedeljo 7. t. m. popoldne v Celju (Prešernova ul. 10) v 48. letu starosti višji stražnik v p. Josip Ružič. Pogreb bo v torek 9. t. m. ob 16. iz mrtvašnice okoliškega pokopališča. V petek 5. t. m. je umrla v Celju (Na okopih št. 1) 72-letna kuharica Terezija Mikoličeva. Pokojnima bodi ohranjen blag spomin, preostalim naše iskreno sožalje!

Iz Hrastnika

— **Bogat lovski plen.** V četrtek se je zbrala večja družba lovcev iz Hrastnika, Zidanega mosta in Sevnice na lovišču veletrgovca g. Zupana iz Sevnice. V zasneženih gozdovih in na livadah so imeli izredno srečo. Ustrelili so 8 zajcev, 3 krasne lisjake in 3 divje prašiče, od katerih je vsak tehtal nad 80 kg. Prijazni g. Zupanc je potem povabil vse lovce s seboj, kjer so v prijetni družbi namakali ustreljeno divjačino.

— **Občni zbor savezne strelske družine Hrastnik - Dol** bo v četrtek 11. t. m. ob 8. uri v Sokolskem domu. Ker je občni zbor izredne važnosti za nadaljnji razvoj strelske družine, je dolžnost vsega članstva, da se istega polnoštevilno udeleži. Obenem se opozarjajo člani, da ima pravico do glasovanja na občnem zboru samo tisti, ki ima plačano članarino.

— **Osebna vest.** Kemična tovarna v Hrastniku je dobila novega inženjerja kemije g. Josifa Kesselringa iz Jaše Tomiča. Ob tej priliki se nam zdi vredno pripomniti, da bi se kemična tovarna predvsem lahko ozirala na številne sposobne slovenske inženjerje.

DOLLY HAAS

kot

MALA PUSTOLOVKA

Smeha in zabave kot še nikdar

v

Zvočnem kinu Ideal

Predstave ob 4., 7. in 9¼.

Z Jesenic

— **Življenje in umiranje.** V minulem letu je bilo v jeseniški občini rojenih 114 otrok, umrlo je 75 oseb, oklicanih je bilo 53, poročenih pa 33 parov. V prejšnjem letu pa je bilo roj. 108, umrlo je 75 oseb, oklicanih je bilo 47 poročenih pa 26 parov.

— **Življenje ob praznikih.** Minulo soboto in nedeljo smo imeli krasna solnčna dneva, ki sta izvabila mnogo ljudi v okolico. Skoraj vse je bilo na smučeh, na stotine otrok se je smučalo in sankalo po okolici, sportna društva pa so imela vsak svoj klubski dan. Dopoldne so se vršile na desni strani reke Save smuške tekme »Bratstva« popoldne pa na skakalnici tekme v skokih pripadnikov istega kluba. TK »Sala« podružnica Jesenice, pa je imel tekme za klubsko prvenstvo v kombinaciji na planini Rošci. Rezultati obojih tekem še niso znani, objavili pa jih bomo jutri. Zanimivo je, da pripadniki »Bratstva« vežbajo v pretežni večini smuški tek in smuške skoke, pripadniki »Skale« pa največ vežbajo v smuku in v smuških likih ter so v obeh disciplinah izborni tekmovalci.

— **Razširjenje otroškega vrtca.** Nov razred otroškega vrtca se ustanovi 10. t. m. v stari šoli na Jesenicah. Dolgo vrsto let so si želeli starši vrtec na Jesenicah, kamor bi pošiljali svoje malčke, da se česa nauče in vzgajajo v ljubezni do kralja in domovine. Za vrtec se je zavzel g. župan Žabkar, ki je s svojim vplivom in odločnostjo dosegel kar je pred volitvami obljubil. G. župan se tudi zavzema za ustanovitev otroškega vrtca na Hrušici, ki bo morebiti kmalu otvorjen.

— **Pomladek Rdečega križa** Narodne šole je v božičnem času obdaroval mladino z obleko, jopicami in galošami. Posebej pa je obdaril šolski upravitelj s pomočjo darovanega zneska z blagom, čevlji, jopicami, srajcami itd. še 18 otrok. Šola smatra za dolžnost, lajšati mladini bedo in jo utrjevati v ljubezni do bližnjega.

SPORT

Smučarsko klubsko prvenstvo Ljubljana

Včerajšnji dan je bil določen za klubska prvenstvena tekmovanja. Skoraj večina klubov je priredila tekmovanja, tako tudi Ljubljana na Mrzlem studencu. Start in cilj je bil pri Smučarskem domu na Goreljeku ob 9. zjutraj, in sicer so tekmovali seniorji na približno 20, juniorji pa na 8 km dolgi progi, ki jo je izbral in določil trener Stechlik. Mladi Čeh je silno navdušen za naše kraje in pravi, da so tereni naravnost idealni, kar velja v prvi vrsti za Pokljuko. Rezultati so bili naslednji:

Seniorji: 1. Jakopič Gustl 1:47.20, 2. Baebler 1:51.30, 3. Šramel 1:52.10, 4. Dečman 1:53.52, 5. Tavčar 1:54.27, 6. Močnik 1:57.52 itd. Startalo je 13 tekmovalcev, med temi je manjkal Bervar, ki zaradi poškodbe še ne more tekmovati.

Juniorji: 1. Mihalek 51:50, 2. Močnik 52, 3. Švigelj 53:31, 4. Ješe 55:23, 5. Podkrajšek 56:59, 6. Svetina 58:20.

*

— **Sportni klub Ilirija, smučarska sekcija.** Danes ob 18. uri se vrši seja prireditvenega odbora za štadionsko prireditev. Pozivajo se sledeči: dr. Korbar, Vučnik, Baltezar, Vidic, Mahkovec, Banko, Karba, Šubic, Jenko in Rosshaupel.

Manjše zlo.

Ona: »Hudobni jeziki pravijo, da je bolje ljubiti majhne ženske, nego velike. Kaj misliš ti, Oskar?«

»Seveda je bolje izbrati izmed dveh manjše zlo.«

Dobra primera.

Ženica: Možiček, če bi te hotela primerjati z denarjem, bi dejala, da si tisočak.

Mož: — Kako to?

— Ker te tudi nikoli ne vidim.

A. Ullmery: 262

Dve siroti

Roman

Indijanec je hotel vzeti torbo, da bi jo pritrdil k sedlu, toda poročnik je to odklonil, češ, da bo že sam nosil svojo torbo.

Indijanec je bil nekoliko presenečen. Komaj vidno so mu zadrhtele ustnice.

— Dobro, — je dejal.

Potem je pa odšel v sosedno sobo.

— — — — — — — — — — — — — —

Zgodaj zjutraj so se pripravili na pot. Poročnik je zopet odklonil Indijanca, ko je hotel vzeti njegovo torbo, da bi jo privezal konju na hrbet.

To početje je utrdilo v vodniku domnevo, da mora biti v torbi nekaj zelo važnega. Vendar pa ni hotel pokazati, da kaj sluti.

Potem so krenili na pot in Indijanec je zavzel svoje mesto dobrih dvajset korakov pred obema potnikoma.

Marjana je takoj izrabila to, da ni mogel slišati njunega pogovora, da je izrazila možu svojo bojazen.

— Ali si povsem miren, prijatelj? — je vprašala.

— Popolnoma, — je odgovoril poročnik smeje.

— Si opazil nasmeh tega Indijanca?... Če se skrivaj ozrem nanj, me kar mraz spreleti.

— Pojdiva Marjana, — je dejal poročnik, — take misli si je treba izbiti iz glave, ker niso niti najmanj utemeljene.

Marjana je zopet za hip umolknila.

Poročnik je pa začel tudi sam razmišljati. Nehote se je ozrl na Indijanca pred seboj.

Baš tisti hip se je Indijanec obrnil v sedlu in poročnik je dobro videl nasmeh, ki je tako vznemirjal njegovo ženo.

Prvič je imel tudi on neprijeten občutek. Vendar pa ni hotel tega pokazati, tem manj, ker je Marjana zopet navezala prekinjeni pogovor.

—Seveda, s teboj se čutim varno povsod — je dejala.

— Sicer pa, Marjana, — je pripomnil poročnik, — mar nisi več tista junaška žena, ki je na krovu »Glorieuxa« tako sijajno dokazala svojo neustrašenost?... Gotovo bi našla v sebi zopet ves pogum, če bi ti pretila nevarnost...

— Seveda, — je odgovorila Marjana. — Saj bi se tudi ne bala zase, če bi nama pretila nevarnost...

— Jaz bi te pa znal ščititi, če bi se nama kaj pripetilo, — je pripomnil poročnik. Toda, — je nadaljeval smeje, — zdi se mi, da ne bom imel prilike rabiti dveh pištol, ki ju imam pri sebi, niti tegale bodala.

In poročnik je potegnil izpod obleke dolgo, ostro bodalo.

— Edino to bodalo sem si pridržal od stričevega imetja. To je namreč zgodovinsko orožje, pripeljano iz Indije. Stric ga je visoko cenil.

— Ali ni namočeno v strup? — je vprašala Marjana.

— Mislim, da je; moj stric se je dotikal tega bodala zelo previdno. Ker se bojiš tega nevarnega orožja, ga spravim nazaj v nožnico in zataknem za sedlo. Upam, da ostane tam vso pot.

Toda poročnik je bil zelo presenečen, ko ga je Marjana prosila, če bi smela imeti bodalo pri sebi.

—Kaj hočeš biti tudi ti oborožena? — je vprašal poročnik; — mar ne zadostuje, da sem oborožen jaz?

Marjana je povesila oči, poročnik je pa nadaljeval:

— Misliš torej, da bi mogla priti v tako grozen položaj, da bi morala tudi ti seči po orožju?

Marjana je dvignila glavo in odgovorila:

— Najina pot bo dolga, zelo dolga; vodila naju bo skozi velike pustinje in goste pragozdove... V tej deželi je mnogo nevarnih plazilcev.

In mlada žena se je pri teh besedah zdrznila, kajti spomnila se je groznega prizora na Yvonnini svatbi, ko je rešila življenje svojemu bodočemu možu.

In kot da ji je stopil ta prizor živo pred oči je Marjana zadrhtela.

Tudi poročnik se je spomnil, kako se mu je bila strupena kača ovila okrog noge. In hvaležno je pogledal svojo ženo.

Potem je pa dejal veselo:

— Upajva, draga moja, da se nama ne bo treba braniti niti plazilcev, niti Indijancev v angleški službi... Ne pozabi, da so najinega vodnika v krčmi dobro poznali. To ni vojščak, temveč pošten in delaven mož. On se ne preživlja z ropanjem, temveč s poštenim delom... Sicer pa, kar poglej ga... Mar mu ne igra neprestano smehljaj na obrazu?

— Da, — je odgovorila Marjana, — vedno isti smehljaj... Toda... je vzdihnila globoko, — ta smehljaj mi ne ugaja

Poročnik je hotel končati ta pogovor in zato ni odgovoril. Hotel je spraviti bodalo, ki ga je držal v roki.

Toda Marjana ga je začela znova prositi, naj ji da orožje. Ni ji mogel odbiti prošnje in tako je mlada žena vzela bodalo ter ga spravila v žep pod pasom.

Imela boš bodalo pri rokah — je dejal poročnik.

Tisti hip se je Indijanec obrnil in začel mahati z rokami v znak, naj se ustavita. Potem je pa pokazal z roko naprej, češ, da stoji na poti ovira.

— Kaj pa je? — je vprašal poročnik.

— Siouxi so tam doli, — je odgovoril Indijanec. — Angleži pa tudi ne bodo daleč.

— No in kaj naj storimo?

— Po drugi poti krenemo.

— Vražja strela! — je zagodrnjal poročnik, ki vpričo Marjane ni hotel pokazati, da se boji. — Vsa pota vodijo v Virginijo... kakor v Rim.

— S tem se ne bomo prav nič zadržali, — je dejal Indijanec smeje.

Marjana niti za hip ni odvrnila pogleda od njega. Opazila je, kako se je skrivaj ozrl na torbo, privezano k poročnikovemu sedlu.

In zopet je zadrhtela po vsem telesu. Vendar pa svojemu možu ni povedala, kaj je opazila. Sicer se je bil pa poročnik baš obrnil k Indijancu, rekoč:

— Zaupava ti. Ti si najin vodnik in sledila ti bova, kamor naju povedeš.

— Tja! — je pokazal Indijanec z roko.

Zapustili so prvotno pot in krenili v stepo, kjer so kmalu izginili v visoki travi.

Čez nekaj minut je Indijanec ustavil popotnika in ju pozval, naj razjašeta konja. Potem je pa na poseben način zažvižgal in konja sta takoj legla.

— Storimo tudi mi tako, — je dejal Indijanec.

Na poročnikov migljaj je tudi Marjana sedla v travo. Nalašč se je pa naslonila na hrbet konja, ki je nosil poročnikovo torbo.

Poročnik je prvi prekinil tišino.

— Kako dolgo ostanemo tu? — je vprašal ves v skrbeh.

— Dokler bodo Siouxi pred nami.

— Kaj jih vidiš?

— Ne, pač pa slišim, — je odgovoril Indijanec. — Le poslušajte!...

Poročnik je pritisnil uho na zemljo, kakor je bil storil Indijanec. In zaslišal je zamolklo bobnenje, ki je pa naenkrat utihnilo.

— Dejal bi, — je zašepetal, — da je pred nami četa jezdecev, ki se ne morejo odločiti, kam bi krenili.

— Da, — je pritrdil Indijanec... Siouxi nekaj iščejo.

Potem je pa prisluhnil in pripomnil:

— Da... toda zdi se mi, da se topot oddaljuje. Siouxi so namenjeni k potoku.

— Ah, torej potok je tu nekje?

— Da!... In prepričan sem, da iščejo Indijanci kraj, kjer bi se mogli angleški jezdeci na varnem utaboriti, da bi se odpočili in napojili konje.

— Torej ne moremo nadaljevati poti? — je vprašal poročnik.

— Takoj jo bomo lahko nadaljevali.

Indijanec je zopet prisluhnil. Potem je pa naglo vstal, rekoč:

— Grem pogledat, kje so.

— A naju pustite sama tu? — je vprašala Marjana prestrašeno.

— Ne dolgo, — je odgovoril Indijanec. — Čim se prepričam, da bomo lahko brez nevarnosti nadaljevali pot, se nemudoma vrnem.

In ne da bi čakal, kaj poreče na to poročnik ali njegova žena, je izginil, plazeč se po vseh štirih.

Marjana je takoj stopila k svojemu možu.

— Bojim se, — je dejala.

Ellsworthovi poleti nad Antarktido

Ameriški milijonar je organiziral polarno ekspedicjo, ki ima pred seboj važne cilje

Polarna ekspedicija, ki jo je organiziral in financiral ameriški milijonar Lincoln Ellsworth, je sedaj v Antarktidi, kjer se pripravlja na več poletov. Preleteti hoče nad južnim polarnim ozemljem okrog 5000 km. Namen ekspedicije je odkriti razliko med kulturo vzhodne in zapadne Antarktide med Tihim in Indijskim oceanom. Če sodimo po rokavih zemlje, znanih z vzhodne antarktične celine, je podobna ta zemlja ploščatim skalam, kakršne najdemo v Avstraliji, dočim je celina zapadne Antarktide najbrž nadaljevanje ali pa morda konec mlajših formacij, kakršne vidimo v Južni Ameriki in v Andih, na Južni Georgiji, na otokih Sandwich, na Orknejih in na ameriškem antarktičnem polotoku. Glavni cilj ekspedicije je ugotoviti, kje se ta tako različna tipa gorovij stikata. Najbrž se stikata med Rossovim morjem s strani Tihega oceana in med Weddellovim morjem z atlantske strani. Razdalja med tema dvema morjema znaša 2500 km in to dolgo pot hoče Ellsworth preleteti brez vsake etape med Ballenyjevim zalivom, kjer je prezimoval Amundsen in Byrdovo Malo Ameriko ter med ledeno barijero, ki jo je dosegel Filchner, kjer je najbrž konec celine Weddellovega morja.

Ellsworth je prispel na Novo Zelandijo 11. avgusta in vkrcal se je na bivšo ladjo norveških ribičev »Wyatt Earp«, ki je preurejena za to ekspedicijo in je odplula z letalom na krovu 30. julija iz Bergena. Priplula je do Cape Towna proti koncu septembra, do Dunedina na Novi Zelandiji pa 10. novembra. Tam so letalo pregledali in ladja je odplula z njim 5. decembra na zadnjo etapo svoje poti. Poleg šefa ekspedicije Ellswortha ima na krovu ameriškega letalca norveškega porekla Bernta Balchena, ki je letel l. 1929 z admiralom Byrdom na južni tečaj in ki bo zdaj pilotiral Ellsworthu, dalje znanega polarnega letalca sira Huberta Willkinsa, ki bo skrbel za brezžično zvezo s celino in poročal »Newyork Timesu«, strokovnjaka v meteorologiji dr. Jorgena Holenboe, ki bo opazoval vremenske prilike in ugotovil, kdaj je za polet ugodno vreme ter končno kapitana Baarda Holthe s posadko 12 mož.

13. decembra je preplula ladja 63. stopinjo in čez dva dni je naletela na polarnem krogu na ledenike, ki so zadržali njen prihod v Ballenyjev zaliv, kjer bo baza ekspedicije. Čim prispe ladja tja, se Ellsworth takoj dvigne z letalom in poleti naravnost proti Weddellovemu morju. Če se izkaže, da meji skalovje Gorovja kraljice Maud neposredno na vzhodni strani na to morje, poleti letalo naprej nad zemljo, kjer bo mogoče risati zemljevid. Letalo bo letelo tako, da bo mogoče zemljo dobro pregledati. V kartografske namene bosta na razpolago dva prvovrstna fotografična aparata za vodoravne posnetke in en aparat najnovejšega tipa, ki bo fotografiral avtomatično vsakih 10 sekund poleta tako, da nastane nepretrgana slika krajine, nad katero bo Ellsworth letal. Po povratku v Ameriko bodo te fotografije izpremenjene v zemljevid po metodah fotogrametrične perspektive. Astronomična lega letala med poletom bo ugotovljena na poenostavljeni način, ki ga je odkrilo za polete v velikih višinah Ameriško zemljepisno društvo.

Letela bosta samo Ellsworth in Balchen, drugi člani ekspedicije pa ostanejo v Ballenyjevem zalivu, kjer bo Hubert Wilkins v brezžični zvezi z letalom in svetom. Letalo je bilo zgrajeno nalašč za Ellsworthovo ekpedicijo. To je model Northtrop, ves kovinast, enokrilnik s trupom nad krili. Tehta samo 1650 kg, ima motor Wasp s 500 HP in vanj se lahko natovori skoraj 1000 kg. Dasiravno bo letalo obteženo čim manj, bodo v njem vendar za vsak slučaj za letalca zaloge živil za več dni. Na ladjo so natovorili za vseh 17 ljudi hrane za 18 mesecev, čeprav namerava Ellsworth zapustiti Ballenyjev zaliv proti koncu arktičnega leta torej februarja ali marca, ko se vrne v Ameriko.

Zaklad na dnu morja

Ravnatelj italijanske družbe Sorina za dviganje potopljenih ladij Luigi Faggian se je vrnil te dni iz Turina v Rim in dal novinarjem zanimive informacije o največjem delu, kar jih je prevzela dosej družba. Gre za zaklad angleške motorne ladje »Glenardney«, ki se je leta 1918 na poti iz Singapura v Tunis blizu rtiča Bon potopila, ker jo je nemška podmornica torpedirala. Angleška ladja je vozila s seboj za 1,200.000 funtov šterlingov dragocenih kovin. Ker so se vsi dosedanji poskusi dvigniti zaklad iz morja izjalovili, je angleška vlada pozvala izkušene potapljače parnika »Artiglio«, naj se lotе te težke naloge.

Dva parnika, ki ju je družba nalašč v ta namen opremila, sta ugotovila, da leži angleška motorna ladja 225 m globoko. Gre torej za globino, ki iz nje še ni bila dvignjena nobena potopljena ladja. Ladjo na morskem dnu razstrelе, potem bodo pa potapljači poskusili dvigniti zaklad. Ravnatelj družbe je prepričan, da se bo to posrečilo. Parnik »Artiglio« je dvignil nedavno iz globine 150 m zaklad potopljenega angleškega parnika »Egypt«.

Lenoba podaljšuje življenje

Da si ne bo kdo napačno razlagal teh vrstic. Gre za pretiravanje v sportu. Neki francoski zdravnik pravi, da pretirano gibanje človeku ni koristno, temveč nasprotno, da mu prevelika vnema v sportu škoduje. Bodoča pokolenja se bodo prav tako čudila, kakor mi, kako smo mogli žrtvovati toliko časa in energije sportu. Dr. Nathan pravi, da bi se moral človek v vsem svojem nehanju ravnati po živalih. Naravoslovci so ugotovili, da večina živali ne dela nobenih nepotrebnih kretenj. Živalim niti na misel ne pride, da bi zjutraj telovadile ali da bi se sploh pečale z gimnastiko. In čudno, živali, ki se gibljejo zelo hitro, imajo v primeri z drugimi zelo kratko življenje.

Tako živi pes povprečno 10 do 15 let, veverica, znana po svoji izredni gibčnosti pa 10 do 12 let. Zajec, ki ga ni še nihče videl, da bi jo mahal mirno in dostojanstveno po cesti in strigel zadovoljno z ušesi, živi 7—8 let, pa še to le pogojno, če mu lovci prej ne upihnejo luči življenja. Miška, ki skače kakor živo srebro, pa živi komaj 3 do 4 leta. Nasprotno pa vidimo želvo kot najbolj leno žival, da živi 200 do 300 let. Slon, ki se mu tudi nikamor ne mudi, živi 150 do 200 let. Labod, znan po svojih elegantnih počasnih kretnjah, dočaka često visoko starost nad 100 let. Zato pravi francoski zdravnik, da bi ne smeli tako vneto gojiti sporta, če hočemo dolgo živeti. Z drugimi besedami bi se dalo to povedati tako, da si človek lahko z lenobo podaljša življenje.

Iz Ptuja

— **Tihotapstvo.** Orožniška patrulja iz Sv. Janža na Dr. polju je pri svojem službenem obhodu naletela na banovinski cesti Vurberg na brezposelnega delavca Tarkuša Ivana iz Maribora, ki se patrulji ni mogel legitimirati. Ker se je mož patrulji zdel sumljiv, ga je preiskala in našla pri njem vtihotapljene vžigalnike, saharin, cigaretni papir in kresilne kamenčke. Mož je izjavil, da je te predmete kupil na trgu v Mariboru za svojo porabo, bližnji sosedje pa so povedali, da jim jih je ponujal v nakup. Ker je mož sumljiv, so ga aretirali in odvrdli v ptujske sodne zapore.

— **Kazenski oddelek** ptujskega sodišča je lani sprejel pod svojo streho 1168 kaznencev, od katerih je bilo 184 preiskovancev.

— **Spremembe v sodni službi.** Dosedanji sodnik V. kazenskega oddelka dr. Lipič je prevzel posle spornega oddelka za desni breg Drave, sodnik nespornega oddelka dr. Muhič pa je prevzel posle kazenskega sodnika. Izvršilni sodnik dr. Muha je prevzel posle nespornega oddelka, sodnik spornega oddelka za desnj breg Drave dr. Suhadolnik pa je prevzel posle izvršilnega sodnika.

— **Poštna vest.** Z odlokom ministrstva za promet je imenovana poštna odpravnica gdč. Novak Amalija iz Ptuja za pogodbeno poštarico pri pošti Sv. Andraž v Halozah, kjer bo prevzela posle 20. t. m.

— **Tatvina suknje.** Tomažič Ivan, posestnikov sin iz Male vasi, je pogrešal že delj časa svojo zimsko suknjo, ki mu jo je nekdo odnesel iz stanovanja. Sedaj pa jo je spoznal na Francu Fištravcu, posestnikovemu sinu iz Muretinc. Orožniki so Fištravca prijeli in jim je tatvino tudi priznal, češ, da je ukradel suknjo zato, ker je Tomažič njemu vzel karabinko. Zadnja beseda bo izrečena na sodišču.

— **Nesreča.** Hudo se je poparila po rokah dekla Kostevšek Neža iz Sp. Brega pri Ptuju. Zaposlena je bila pri postavljanju lonca v peč za kuhanje svinjske hrane, pa se je iz neprevidnosti prevrnil lonec vrele vode. Kostevškova je morala v ptujsko bolnico.

— **Velika konferenca** gospodarsko pridobitnih krogov se je vršila dne 6. t. m. v dvorani tukajšnjega Narodnega doma. Konferenco je sklical Odbor za splošno izobrazbo trgovskega in obrtniškega naraščaja pod predsedstvom veletrgovca gosp. Milka Senčarja. Konference so se udeležili številni obrtniki in trgovci iz mesta in dežele, kakor tudi zastopniki iz Ormoža, Ljutomera in Središča. Na konferenci je poročal narodni poslanec g. Lovro Petovar o zakonodajnem delu Narodne skupščine ter o finančnem in gospodarskem položaju naše države sploh. V imenu Zbornice TOI je podal obširen referat davčni konzulent g. Žagar. O delovanju Zbornice TOI na polju obrtnega naraščaja pa je poročal g. Zadravec iz Središča. Zborovanja so se med drugim udeležili sreski načelnik dr. Bratina, mestni župan Jerše in banovinski svetnik dr. Senčar. Predsednik g. Senčar Milko se je pred prehodom na dnevni red tudi spominjal preminulega zaslužnega delavca Ivana Rebeka, katerega spomin so navzoči počastili s trikratnim »slava«.

— **Nasilnež.** Pred dnevi se je pojavil pred hišo posestnice Duh Marije v Kicarju njen zet Bobnar Anton, ki je brez vsakega povoda razbil s pestjo devet šip na oknih. Tri dni pozneje pa se je pojavil s krampom v rokah ter začel razbijati po hišnih vratih, tako da je razbil dve deski. Svoji tašči je pa zagrozil, da bo vse pobil s krampom. Orožniki so ga ovadili sodišču.

— **Badnjak.** Tukajšnja garnizija proslavlja svoj pravoslavni božič. V soboto so odšli oficirji in vojaki po badnjak v bližnji Ljudski vrt, kjer jih je pričakoval žandarmerijski major g. Cvetković. Z badnjakom je krenil sprevod skozi mestne ulice v vojašnico, kjer se je vršila domača slava.

Iz Trbovelj

— **Rudnik opozarja**, da je vsak dostop k skladišču na Lakonci pod Bukovo goro najstrožje zabranjen. Skladišče je namreč v zadnjem času zastraženo po vojaštvu, ki bo najstrožje postopalo proti osebam, ki bi zašle v okoliš tega skladišča. Od mraka do zore je zabranjena hoja tudi po stezi, ki vodi od Retja okrog Bukove gore neposredno nad skladiščem, kakor tudi po cesti, ki vodi od Sušnika preko sedla na Lakonci.

— **Nesreča pri delu.** Pri razkladanju lesa na kolodvoru se je v petek ponesrečil delavec Cvikl Ivan. S tovarišem sta razkladala iz vagona vrhače na majhne vozičke rudniške železnice. Pri tem pa je Cviklu radi mokrih tal v vagonu nenadoma spodrsnilo, pri čemer mu je padel že dvignjeni vrhač pa levo nogo, ki mu jo je v gležnju zlomilo.

Težko življenje

— Ah kako težko je življenje! Po vsaki jedi mi je slabo, po pivu me boli trebuh, kaditi ne smem in oženjen sem tudi.

Mestni pogrebni zavod Občina Ljubljana

V svojem in v imenu vseh sorodnikov naznanjam, da je preminul nepričakovano v 83. letu starosti naš nepozabni oče, oziroma dedek, gospod

PONIŽ BENEDIKT

vadnični učitelj v p.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. januarja 1934 ob ½ 3. uri popoldne izpred mrtvaške veže, Vidovdanska cesta št. 9, na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. januarja 1934.

GROZDAN — vnuk **MILENA — hči**

in ostalo sorodstvo

Brez posebnega obvestila

Če si izposodite, ni treba kupiti

plošč ali gramofona. Za par dinarjev vam jih izposodi:

„ŠLAGER“

Aleksandrova cesta 1, prehod »Viktorije«

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam 91/L

MESEČNO SOBO

v centrumu mesta, za 1 osebo z vso postrežbo, eventualno tudi s hrano, oddam. — Naslov pri upravi »Slovenskega Naroda«. 5040

Modna konfekcija

Najboljši nakup

A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 6/T

TELEFON 2059

PREMOG

SUHA DRVA

Logačnik, Bohoričeva 5.

VILO NA BLEDU

v bližini jezera, z velikim vrtom, prodam. Informacije daje B. Lergetporer, Bled. 391

ŽELEZNO BLAGAJNO

rabljeno, kupimo. Ponudbe z navedbo ceně in dimenzij na Upravo občinske klavnice, Trbovlje. 392

BUFFET S TRAFIKO V ZAGREBU

zelo dobro vpeljano že od leta 1921., s čistim mesečnim donosom 4000 Din— najemnina zelo nizka — skupno z blagom za Din 45.000 prodam zaradi selitve v svojo hišo. Vprašati v Agenciji »Kontinent«, Zagreb, Martićeva št. 31-6, II. kat. 393

EKONOM-VRTNAR

išče službo. Gilčvert Ignac, Spodnja Hudinja št. 86, pri Celju. 394

SPOSOBNEGA

sadjarja, vinogradnika in vrtnarja (Slovenca iz Goriškega) sprejmem. Nasad zgodnjega sadja obstoji že več sto let. Upoštevajo se samo strokovnjaki s soudeležbo pri produkciji. Obširne ponudbe na naslov: D. Palčić, Zagreb, Klaićeva 30. 395

Razprodaja prvovrstnih kislih štajerskih JABOLK

Cena od 4 do 6 Din.

Specerija, kolonijale

I. VERBIČ,

Poljanska cesta štev. 33. 392

DVA LOKALA

na dvorišču, takoj oddam v najem za mirno obrt ali pa za pisarno v Ljubljani, Frančiškanska ulica 8. 390

IZGOTOVLJENE PERNICE

180×115 iz finega puh perja Din 230.- do Din 280.-; Ia puh Din 450.- in 610.-.

SVILENE PUHASTE ODEJE

Din 780.- in 950.-. Na zalogi vse vrste klotaste odeje. — Razpošilja po povzetju — Rudolf Sever, Ljubljana, Marijin trg št. 2. 4/T

Urejuje: Josip Zupančič Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof — Vsi v Ljubljani